

Öhman Fonder

ANSVARSFULLA INVESTERINGAR

20
23

Innehållsförteckning

- 3 Reflektion
- 6 Siffror i korthet
- 9 Påverkansarbetet
- 18 Bolagsbesök
- 22 Stämmosäsongen
- 25 Hållbarhetscase
- 29 Klimatrapport

*Ref
lekt
ion*

REFLEKTION

*20
23*

Reflektion 2023

Erik Durhan och Viktoria Voskressenskaia
Öhman Fonders ESG-team

2023 - ETT ÅR AV KONFLIKTER

Om 2023 ska sammanfattas med ett ord så måste det nog tyvärr vara konflikt. Allt ifrån fortsatta krig i Ukraina, ett nytt krig i Gaza med betydande följdverkningar för hela mellanöstern och transportlederna i Röda havet, betydande upprustningsiver i Europa och förnyade diskussioner om en ny multipolär världsordning.

2024 kan nog förväntas fortsätta i samma anda – med få indikationer på stabilisering i världens konfliktregioner. Samtidigt är det supervälår med miljarder människor som skall välja sin ledare. Det mest uppmärksammade är det amerikanska presidentvalet, men även i länder som Storbritannien, Taiwan och Indien skall folket bestämma politiskt styre. Tyvärr kan vi nog förvänta oss just konflikter i flera av dessa omröstningar, en effekt av polariserad debatt och politiker som rör sig mot ytterkanterna.

ENERGIFRÅGAN

Inte helt oväntat var 2023 det varmaste året som någonsin uppmäts med en medeltemperatur cirka 1,48 grader över förindustriell tid, enligt EU:s klimattjänst Copernicus. Ett rekord som knappats kommer hålla sig någon längre tid. Omställningen kan inte bara drivas från politiskt håll, utan det krävs att bolagen innoverar, bygger och investerar för en hållbar framtid - och det är dessa bolag vi tycker är extra intressanta att finansiera – och kapitalägare som finansierar det. Kärnkraften har präglat energidiskussionerna under 2023, både i Sverige och internationellt. Det finns såklart inte konsensus om energislagets kostnadsbild och framtida roll i omställningen kontra de övriga förnybara energikällorna. I början av 2024 skrev ett stort antal storbolagsdirektörer ett uppmärksammat öppet brev till politiken. De uttryckte nödvändigheten i stabil tillgång på billig el för Sveriges välstånd och behovet av en bred politisk överenskommelse. Detta för att inte slå undan fötterna i framtiden om betydande investeringar påbörjats. Vår tro är att denna politiska enighet kommer nås, och att den betydande kärnkraftsexpansion tillsammans med förnyelsebara energislag som den nuvarande regeringen söker kommer påbörjas, vilket vi ser positivt på.

INVASIONEN AV UKRAINA

Rysslands invasion av Ukraina fortsätter. Snart är det tre års sedan den fullskaliga invasionen inleddes, och 10 år sedan kriget började med annekteringen

av Krim och delar av Donbass-regionen. Under året har vi fört flera dialoger med bolag som bibehållit verksamhet i Ryssland eller inte lyckats förhindra råvaror därifrån i leverantörsledet.

Öhman Fonders syn är att våra portföljbolag skall lämna den ryska marknaden, och presentera tydliga och transparenta utfasningsplaner. Med **Volvo Cars** har vi diskuterat hur glimmer från Ryssland letat sig in i deras bilar via underleverantörer, och hur bolaget arbetar för att finna nya leverantörer. Med **Rockwool** har vi fört diskussioner om hur deras betydande produktionsfotavtryck i landet kan minskas, och med livsmedelsbolag som **Mondelez** har vi framfört att de bör presentera planer på hur de skall lämna den ryska marknaden. Även **Sandvik** har lyfts upp i media över hur deras produkter flödat in i Ryssland via Turkiet, och i våra dialoger med bolaget har vi fokuserat på hur de säkerställer att sanktionsbrott inte förekommer hos lokala återförsäljare.

Dessa dialoger kommer med stor sannolikhet att fortsätta under 2024, och tyvärr kommer antagligen nya uppgifter presenteras om andra bolag som har ryska produkter i leverantörsledet, eller vars produkter finner en väg över gränsen.

Frågan om det är etiskt att investera i försvarsbolag har fortsatt varit på agendan utifrån dessa konflikter. Öhman Fonder har stått fast vid policyn att inte investera i vapenproducerade bolag, och vi har hållit dialoger med både kunder, konkurrenter och försvarsindustriexperter i frågan. Det är en komplicerad fråga, då ett nationellt försvar är en grundbult i samhällsbygget – samtidigt som det naturligtvis kan ifrågasättas om det är lämpligt att tjäna pengar på produkter vars mål är att döda. Här finns inga självklara svar, flera värden står mot varandra. Under 2024 kommer vi fortlöpande titta på denna fråga och se om det är lämpligt att på något sätt ändra vår policy.

Trots att både Sverige och EU har noterat bolagens rapporteringsbörda och visat intresse för att minska detta tryck, var 2023 ett år då många viktiga regelverk klubbades igenom.

HÅLLBARHETS-RAPPORTERINGSKRAV

Under 2024 kommer vi att för första gången få läsa standardiserade hållbarhetsrapporter enligt EU:s CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive. Det är dock fortfarande oklart hur CSRD kommer att samspe

med andra internationella standarder såsom GRI – Global Reporting Initiative. Den största skillnaden CSRD tillför är kravet för företag att rapportera om den skada de orsakar på miljön och samhället, liksom de finansiella risker de står inför från en föränderlig miljö - den så kallade dubbla materialiteten. Reglerna gäller stora företag inom EU och alla utländska företag med betydande närvaro i regionen. Vi ser positivt på standardiserad rapportering och ser fram emot att ta del av våra portföljbolags hållbarhetsrapporter.

Några andra viktiga regelverk som nådde framsteg under 2023, är **CSDDD** – Corporate Sustainability Due Diligence Directiv, som är ett komplement till CSRD. Med CSDDD vill man skapa ett EU-gemensamt ramverk för företag att visa "tillbörlig aktsamhet" i sin verksamhet likväl som i hela värdekedjan; allt i syfte att motverka negativ påverkan på mänskliga rättigheter, klimat och miljö. Ramverket medför att bolagen måste samla in mycket information från hela värdekedjan och resultatet blir bättre kontroll samtidigt som bolaget påverkar leverantörerna att rapportera samt att leva upp till internationella konventioner.

TYDLIGARE ESG-RATINGS

Men det är inte bara portföljbolagen som får krav på sig att rapportera, även ESG-ratingbolag har ökade krav på sig vad gäller transparens. Under december månad antog rådet ett förhandlingsmandat om att införa gemensamma riktlinjer för ESG-ratings. De nya reglerna ska göra ESG-betygen mer tillförlitliga och jämförbara genom att transparens och integritet i verksamheten hos leverantörerna av ESG-betyg förbättras, betygen görs mer jämförbara och potentiella intressekonflikter förebyggs. Vad detta kommer ha för inverkan på olika ESG-ratings ser vi fram emot att följa.

Till sist, är det värt att nämna att EU har nått en standard för europeiska gröna obligationer som kommer att börja tillämpas i slutet av 2024. Förordningen innebär att det införs en frivillig standard för obligationer som har miljömässigt hållbara mål, som ställer högre krav än de nuvarande gröna obligationerna enligt Green Bond Principles. Till följd av det högre ränteläget under 2023 minskade, liksom den nordiska obligationsmarknaden, den emitterade volymen av hållbarhetsmärkta obligationer. Med en förhoppningsvis räntestabilisering hoppas vi att volymerna på emitterade hållbarhetsmärkta obligationer ökar under 2024.

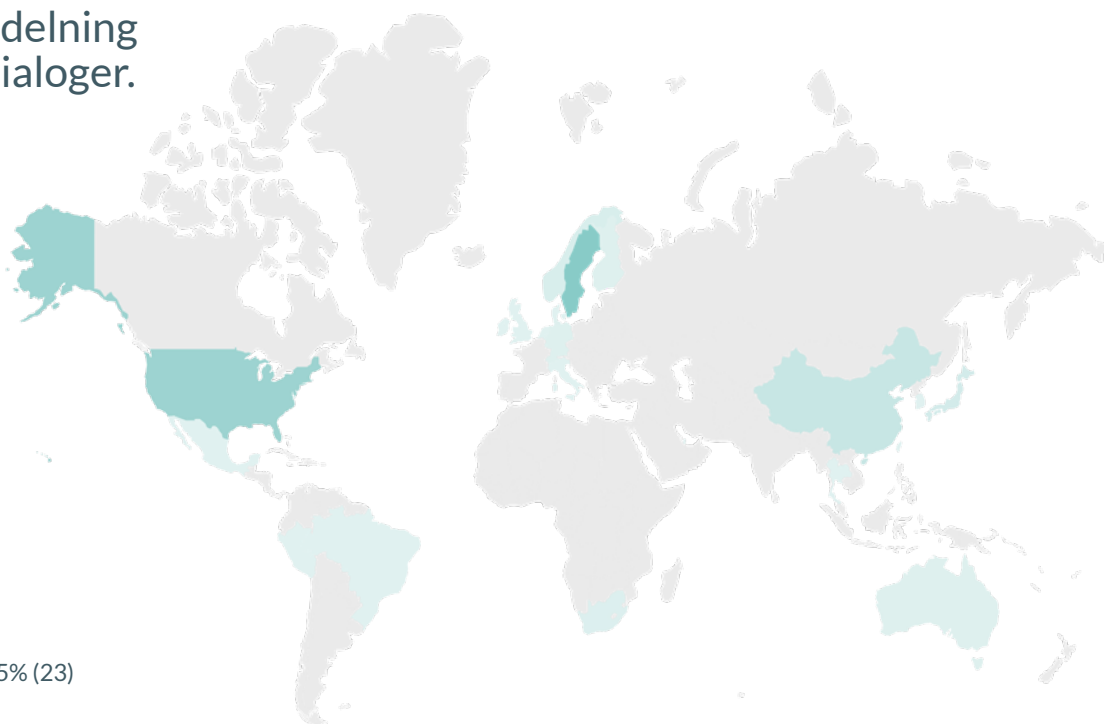
*Siff-
ror i
kort-
het*

SIFFROR I KORTHET

*20
23*

Geografisk fördelning av påverkansdialoger.

SVERIGE 29% (26)
 USA 23% (21)
 KINA 10% (9)
 JAPAN 6% (5)
 NORGE 4% (4)
 SYDAFRIKA 3% (3)
 ÖVRIGA LÄNDER 25% (23)

EGNA DIALOGER

VIA INITIATIV

$$91 + 633 = 724^*$$

*) Av våra 724 dialoger under 2023 så var 91 egna dialoger eller dialoger i samarbete med andra investerare. Därutöver stödde vi 633 andra dialoger.

VALBEREDNINGAR

TVÅ

RÖSTNINGAR

1144

DIALOGER MED BOLAG SKER PÅ TRE SÄTT:

EGNA DIALOGER: kan vara både proaktiva och reaktiva, det vill säga initieras efter en incident eller ske i samband med att vi proaktivt analyserar bolag. Av de 91 dialogerna var 42 % egna dialoger.

I SAMARBETE med andra investerare (kan också vara via initiativ): vi har gemensamma dialoger med bolag om en viktig hållbarhetsfråga eller ett tema som berör samtliga investerare. Av de 91 dialogerna bedrevs 58 % i samarbete med andra investerare.

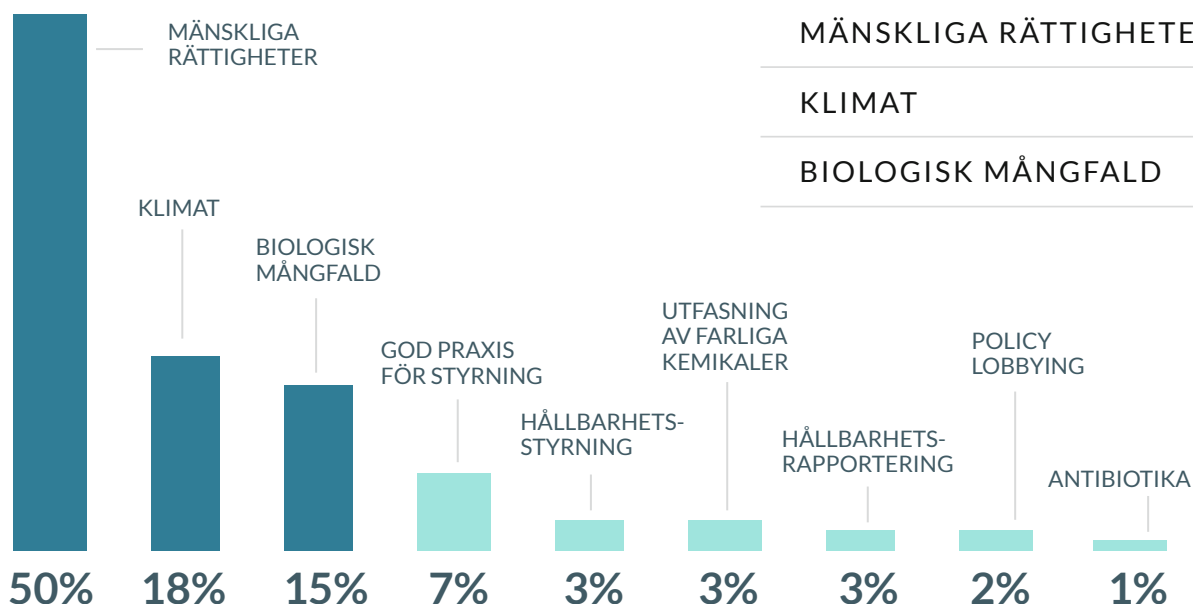
VIA INITIATIV: dialogen bedrivs av en extern part och Öhman Fonder väljer att delta i dialogen eller signera den. 633 av dialogerna stöddes av Öhman Fonder, men vi varken genomförde dialogerna själva eller i samarbete med andra.

Vad är en påverkansdialog?

- Strukturerad och tidsbestämd process
- Dialogen har tydliga mål

Påverkansdialoger bedrivs med bolag som ingår i Öhman Fonders investeringsuniversum, oavsett om vi för tillfället är investerade i det specifika bolaget eller inte. För oss innebär en påverkansdialog att det finns ett uttalat syfte och mål. Det innebär inte att vi räknar alla möten och aktiviteter som vi har med ett bolag som en påverkansdialog, utan endast de möten, brev och telefonmöten där vi engagerat försöker påverka bolaget att vidta de åtgärder som vi bedömer som nödvändiga.

Påverkansdialoger fördelat på teman

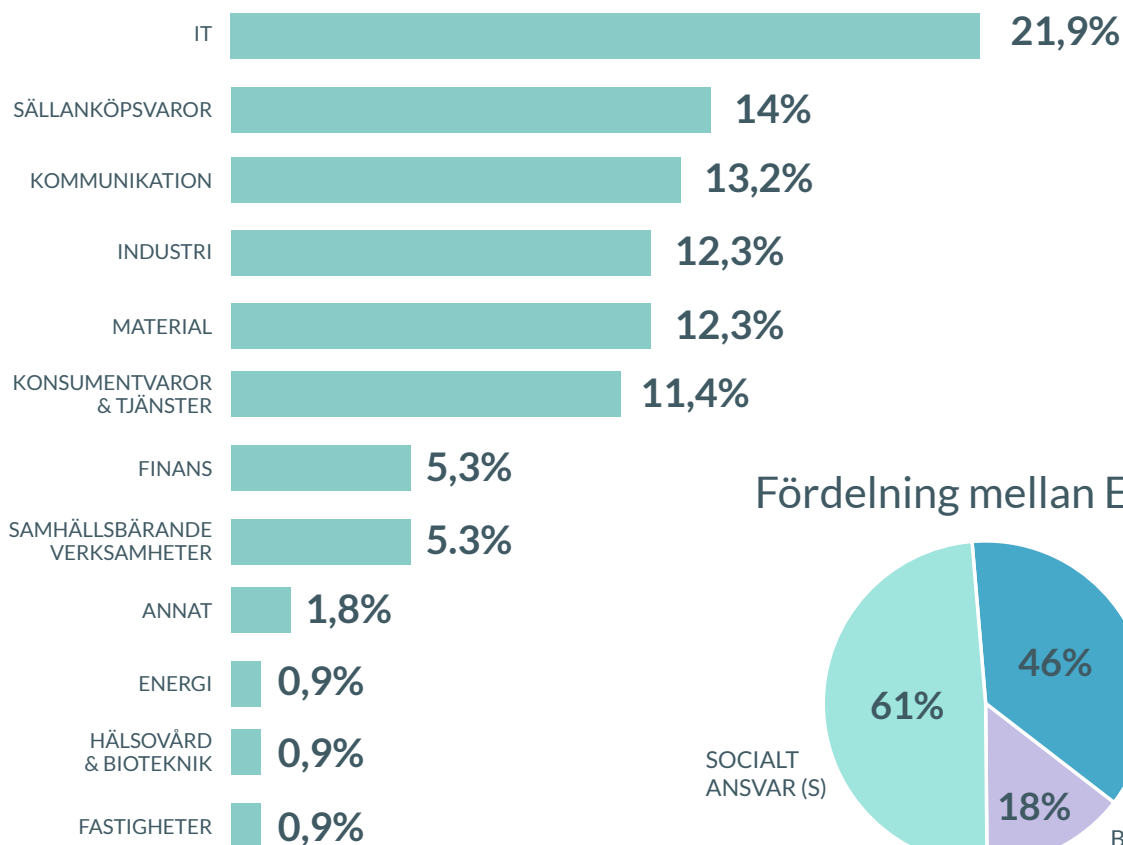
Fokusområden

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

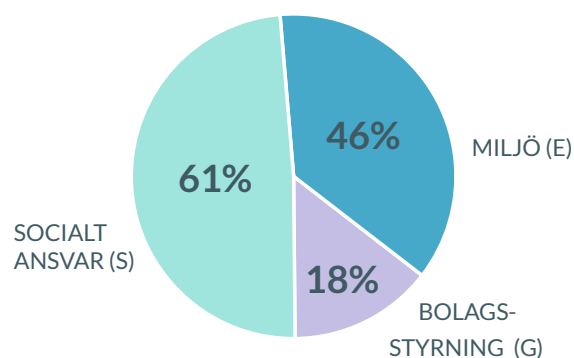
KLIMAT

BIOLOGISK MÅNGFALD

Sektorfördelning

Fördelning mellan E/S/G

På-
verk-
ans
-arbete

PÅVERKANSARBETE

20
23

Öhman Fonder investerar i tusentals bolag över hela världen. För att våra påverkansdialoger ska uppnå största möjliga positiva påverkan på samhället och miljön är det viktigt att vi arbetar fokuserat och tillsammans med andra investerare.

Påverkansarbetet FOKUSOMRÅDEN

Öhman Fonder vill inte bara investera i företag som redan ligger långt fram, utan vill göra skillnad genom att hjälpa våra portföljbolag att ta så stora steg som möjligt. Påverkansdialoger, både proaktiva och reaktiva, är ett viktigt verktyg för att gemensamt nå uppsatta mål.

För att kunna agera effektivt i vårt påverkansarbete identifierar vi fokusområden. Dessa ger oss bättre förutsättningar att uppnå resultat, mäta utvecklingen och i slutändan nå våra påverkansmål. Våra fokusområden riktar sig mot företagsrisker som vi bedömer är systematiska risker snarare än bolags-specifika risker. Systematiska risker påverkar hela marknaden och går inte att helt diversifiera bort genom att till exempel köpa eller sälja vissa bolag i en fondportfölj.

Våra fokusområden, som ni kan läsa mer om på följande sidor, är klimat, biologisk mångfald och mänskliga rättigheter. För varje fokusområde identifierar vi de bolag där vi bedömer att vår påverkansdialog gör mest nytta.

Dialoger sker dock inte enbart inom ramen för Öhman Fonders fokusområden, utan det finns fler skäl till att en dialog initieras.

Några skäl till att en dialog initieras:

- Bolaget är föremål för något av Öhman Fonders fokusområden
- Bolaget är föremål för ett initiativ som Öhman Fonder väljer att initiera, delta i eller signera
- En incident eller kontrovers har inträffat under tiden som Öhman Fonder har ägt bolaget
- Bolaget har en bristfällig hållbarhetsrapportering som försvårar analys av risker och möjligheter

PROAKTIVA/REAKTIVA DIALOGER

Dialogerna kan delas in i proaktiva och reaktiva dialoger. Proaktiva dialoger sker i bolag där vi ser möjligheter för bolaget att påverka till exempel miljö och klimat positivt. Reaktiva dialoger sker i samband med en incident/kontrovers som vi inte vill ska upprepas, till exempel diskriminering. Beroende på bolagets förutsättningar och förändringsförmåga kan en dialog i normalfallet pågå mellan ett och fem år. Vid en reaktiv dialog där det är verifierat att bolaget bryter mot internationella konventioner får dialog max pågå i två år. I de fall ett engagemang initieras följer det Öhman Fonders process för eskalering.

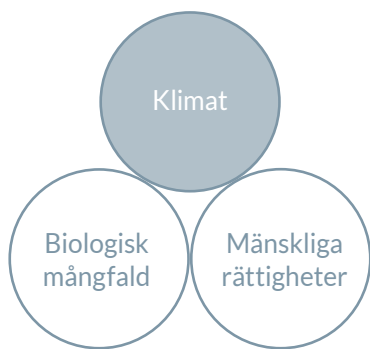
ESKALERINGSTRAPPAN

Steg 1. Övervakning/Due Dilligence: ESG-analys och omvärldsbevakning

Steg 2. Etablera kontakt: Via brev eller email, möte med bolaget och bolagsbesök

Steg 3. Samarbete: Lägga upp förfrågan i nätverket Principles for Responsible Investments (PRI) alternativt gå med i ett initiativ. Dialog med stora globala bolag sker oftast i samarbete med andra investerare direkt.

Steg 4. Eskalering som att rösta nej till styrelseordförande, publicera ett aktieägarförslag eller sälja innehavet i bolaget: Om påverkansdialogen inte når önskad effekt kan Öhman Fonder välja att agera på bolagsstämman, som att rösta nej till styrelseordförande eller sälja innehav i bolaget.

FOKUSOMRÅDE KLIMAT

Klimatförändringar kommer att skapa både risker och möjligheter för oss som investerare, och vi arbetar både för att mildra riskerna och för att identifiera möjligheterna som förändringarna medför. Målet på lång sikt är att bidra till att bolagen ska sätta mål som gör att vi når Parisavtalets 1,5-gradersmål.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR kan leda till både fysiska risker och till omställningsrisker för företag och hanteringen av dessa kan påverka den långsiktig avkastningen för oss som aktieägare. Klimatförändringar och omställningen påverkar företagen finansiellt, samtidigt som företagen påverkar klimatet – detta kallas dubbel materialitet.

ÖVERGÅNGEN till en ekonomi med lägre koldioxidutsläpp innebär omfattande politiska, juridiska och tekniska förändringar, till exempel ökade regulatoriska krav, högre pris på koldioxidutsläpp och ökade kostnader för övergång till ny teknik. Beroende på förändringarnas karaktär och hastighet kan omställningsriskerna påverka branscher och företag i olika utsträckning och därmed även prissättningen av tillgångar.

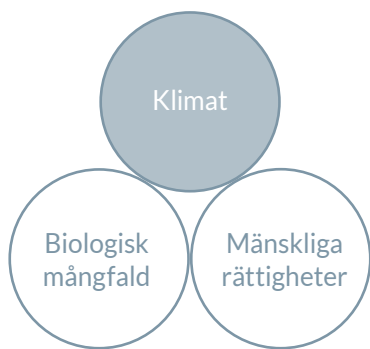
Fysiska risker som orsakas av klimatförändringar kan vara antingen händelse-drivna (akuta) eller långsiktiga (kroniska). Fysiska risker kan få ekonomiska konsekvenser för företag dels genom direkt skada på tillgångar, dels genom indirekta skador, exempelvis avbrott i leverantörskedjor. Mer långsiktiga förändringar i tillgång på vatten och mat samt extrema temperaturförändringar påverkar företags verksamhet och leverantörskedja, och därmed den finansiella utvecklingen.

Under året har 311 bolag varit föremål för fokusområdet klimat, varav 20 av dessa har varit dialoger som Öhman Fonder har varit aktiva i. Vi har länkat samtliga dialoger till FN:s globala mål 13 (SDG). Huvudmålet med dessa dialoger har varit att företagen ska uttala en tydlig ambition som ligger i linje med vad som krävs för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader Celsius, exempelvis genom att anta vetenskapsbaserade mål (SBTI) eller genom annan vetenskaplig tredjepartsgranskning. Vi förväntar oss en transparent rapportering av företagets måluppfyllnad.

Sektorer som domineras inom fokusområdet klimat är råvarubolag, energi-produktion (utilities) och industribolag.

EXEMPEL PÅ BOLAGSDIALOGER

Under hösten 2023 inledde vi nya egna dialoger inom ramen för fokusområdet klimat och klimatmål, där **Singapore Airlines (SIA)** är ett av bolagen. Flygindustrin står inför en stor utmaning att ersätta fossilbaserat bränsle till förnyelsebart bränsle. Utbudet på det så kallade SAF (Sustainable Aviation Fuel) är väldigt lågt och domineras av några få aktörer på marknaden vilket gör att priset är två till fem gånger så högt. Att lägga denna kostnad på resenärerna skulle leda till ett högt pris på flygbiljetterna vilket i sin tur leder till att bolaget blir utkonkurrerat av andra flygbolag som inte

FOKUSOMRÅDE KLIMAT forts.

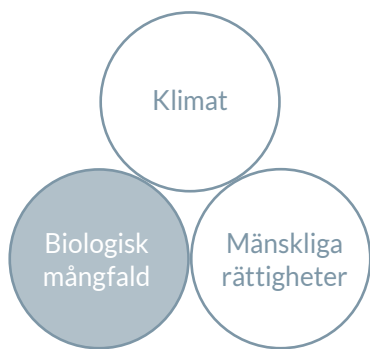
har intentionen att köpa förnyelsebart bränsle. Vi pratade även om vetenskapligt baserade klimatmål och SIA visade ambitioner på att sätta dessa men att bolaget just nu arbetar på att ta fram en tydlig strategi för hur dessa mål ska kunna nås med de utmaningar som finns. Bolaget lovade däremot att presentera kortsiktiga klimatmål innan årsskiftet.

Gerdau är en brasiliansk stålproducent som också kontaktades av oss inom ramen för fokusområdet klimat och klimatmål. Under december fick vi till ett möte med bolaget där vi diskuterade Gerdaus klimatambitioner och strategi mot nettonollutsläpp 2050. Stålbolaget är idag långt fram när det kommer till användningen av återvunnet stål, där de idag redan använder upp till 70 procent återvunnet stål. Detta gör att de idag har ett lägre CO₂-avtryck från varje ton producerat stål (0.93 CO₂e) jämfört med det globala genomsnittet (1.87 CO₂e). Vi diskuterade varför bolaget, trots sin ambition om nettonollutsläpp 2050, inte har satt vetenskapligt baserade klimatmål via SBTi. Enligt Gerdau är det på grund av att SBTi inte anpassar målen efter länders förutsättningar. Bolaget menar att utan finansieringsstöd från staten i Brasilien är tekniker såsom vätgasbaserad stålproduktion ekonomiskt oförsvarbar. Den andra anledningen är att bolaget vill vara säkra på att de når de mål som de sätter upp, och har därför inte valt att gå med i SBTi när framtiden är så osäker. Däremot, enligt TPI – Transition Pathway Initiative, är bolagets klimatmål i linje med 1,5 graders målet.

Med svensknorska rederiet **Wallenius Wilhelmsen Logistics (WWL)** förde vi en ny dialog med fokus på vetenskapligt baserade klimatmål. Vi diskuterade varför bolaget inte klarade av att skicka in klimatmål till SBTi inom två år, vilket ledde till att de blev borttagna från SBTi lista. WWL menar att det var på grund av att SBTi höjt kraven för shipping-industrin (från 2 grader till 1,5 grader). Bolaget kommer se över vad som krävs för att uppfylla de nya kraven. Vi diskuterade även de utmaningar som sektorn står inför såsom att byta bränsle, och i många fall även motor, i samband med sina kortsiktiga klimatmål.

Under november månad hade vi ett första möte med **Stora Enso** inom ramen för det nya samarbetsinitiativet Net Zero Engagement Initiative av IIGCC. Målet med dialogen är att bolaget ska åta sig ett målatagande för nettonoll-utsläpp senast 2050, en tydlig strategi för åtagandet och en färdplan. Under mötet gick bolaget igenom sina nuvarande klimatambitioner och sin omställningsplan. Vi diskuterade även detaljfrågor såsom definitioner av klimatpositivitet, cirkularitet och hur bolaget säkerställer att deras produkter återvinns, samt bolagens syn på att sätta SBTi-mål enligt FLAG-metoden (Forest, Land, Agriculture). Vi kommer fortsätta vår dialog under 2024 med fokus på bland annat omställningsplan och TCFD/TNFD rapportering, vilket står för Task Force On Climate-related Financial Disclosure respektive Taskforce on Nature-related Financial Disclosures.

FOKUSOMRÅDE BIOLOGISK MÅNGFALD

Förlusten av biologisk mångfald skapar nya risker för samhällen och företag, vilket kan leda till negativa ekonomiska och sociala konsekvenser. Biologisk mångfald är därmed en viktig komponent för många företags överlevnad, då majoriteten av alla verksamheter på ett eller annat sätt är beroende av ett hälsosamt ekosystem.

För oss som investerare är det viktigt att förstå den potentiella inverkan som förlusten av den biologiska mångfalden kan ha på riskavkastningsprofilen.

Den biologiska mångfalden stödjer den ekonomiska verksamheten genom att tillhandahålla en mängd olika ekosystemtjänster. Men världens biodiversitet har minskat kraftigt de senaste åren. Eftersom det uppskattas att mer än hälften av världens totala BNP är beroende av ekosystemtjänster (World Economic Forum & PWC, 2020) innebär minskningen av den biologiska mångfalden att åtgärder måste vidtas. Inte bara för att skydda miljön, utan också för att stärka den globala ekonomins motståndskraft. Den biologiska mångfaldens betydelse har även gjort avtryck hos lagstiftare. I december 2022 nådde EU:s lagstiftare ett beslut om att anta en ny lag som ska garantera att produkter som säljs i EU inte är kopplade till avskogade och förstörda skogar¹. Även COP 15-mötet i Montreal slutade med ett nytt avtal om att minst 30 % av land, kust och hav på planeten ska bevaras och förvaltas². Hur detta kommer att påverka företagen är än så länge ovisst, men att företagen börjar analysera deras påverkan på naturen och hur de kan bidra till att bevara naturen är en bra början.

Hållbarhetsprojektet har initialt fokuserat på de bolag som är starkt beroende av naturen och spelar därmed en viktig roll för att motverka förlusten av biologisk mångfald. Under året har 138 bolag varit föremål för biologisk mångfald-fokusområdet, varav 16 dialoger har varit egna dialoger eller tillsammans med andra investerare.

EXEMPEL PÅ BOLAGSDIALOGER

Dialogen med papper- och förpackningsbolaget **Billerud** har fortsatt under 2023 inom ramen för Öhman Fonders fokusområde biologisk mångfald. Under mötet diskuterades hur Billerud kan bli mer transparenta i sitt arbete med biologisk mångfald, såsom att publicera den andel certifierad träråvara som köps in och ta fram en rapport enligt TNFD. TNFD står för Taskforce on Nature related Financial Disclosures, och är ett frivilligt ramverk för företag för riskhantering och rapportering för att agera på och rapportera om föränderliga risker relaterade till naturen. Vi informerades även om att personalen får utbildning om hyggesfritt skogsbruk, vilket vi är väldigt positiva till. Slutligen diskuterades även klimatplanen för den nya verksamheten i Escanaba i USA.

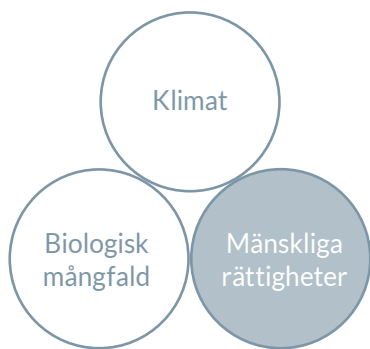
Dialogen med **Charoen Pokphand Foods (CPF)** sker i samarbete med investerarinitiativet Farm Animal Investment Risk and Return (FAIRR) och inom ramen för Öhman Fonders fokusområde biologisk mångfald. CPF var väldigt tydliga med vad de gör och vad de ännu inte gjort i frågan. Bolaget har bland annat genomfört en riskanalys av leverantörerna i Thailand och via analysen identifierat att 8 av 355 leverantörer behöver utvärderas ytterligare för att säkerställa att hänsyn tas till biologisk mångfald. Vi lät CPF veta att vi förväntar oss att de genomför en liknande riskanalys av sina kinesiska leverantörer för att sedan identifiera och ta fram en åtgärdsplan för de leverantörer som flaggas med hög risk.

Vi fortsatte även vår dialog med **Leroy** där huvudämnet var biologisk mångfald. Även här tog vi upp fysiska klimatrisker

och där bolaget arbetar med att ta fram och förbättra TCFD (Taskforce on Climate related disclosure, ett frivilligt ramverk för riskhantering och rapportering för att agera på och rapportera om föränderliga risker relaterade till klimatet) men även TNFD-rapportering. Vi diskuterade hur höjda havstemperaturer inte påverkar fisken särskilt mycket, då de anpassar sig, men fokuserade snarare på påverkan på andra arter och hur nyintroducerade bakterier kan leda till nya sjukdomar. Vi diskuterade även bolagets vattenanvändning och hur nya system har installerats på samtliga bolagets produktionsanläggningar för att kunna återanvända allt vatten och på så sätt minska vattenförbrukningen med över 90 procent.

Vi har även haft en dialog med det svenska livsmedelsföretaget **Orkla Foods Sverige**, som bland annat äger konsumentvarumärken som Felix, OLW, Ballerina och Paulúns. Under mötet diskuterade vi hur Orkla Foods Sverige arbetar med att implementera nya rapporteringsstandarder som underlättar för investerare att analysera bolagens risker relaterat till naturen och biologiska mångfalden, men även hur väl rustat bolaget står inför kommande lagstiftning om import av avskogningsfria råvaror. Då certifieringar på palmolja och soja inte kommer vara tillräckligt för att uppfylla regelverket måste bolaget arbeta tätt med leverantörerna och för att förhoppningsvis bevisa att råvarorna är avskogningsfria. Vi upplever att bolaget hanterar dessa risker väl men kommer att fortsätta föra dialog om hur bolaget kan bidra med att minska försluten av den biologiska mångfalden.

1. <https://www.euractiv.com/section/climate-environment/news/eu-agrees-new-law-to-kick-deforestation-out-of-supply-chains/>
2. <https://www.euractiv.com/section/energy-environment/news/draft-un-nature-deal-calls-to-protect-30-of-planet-by-2030/>

FOKUSOMRÅDE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Vi fokuserar främst på bolag som är en del av klimatomställningen och digitaliseringen att etablera starka processer för att identifiera kränkningar mot mänskliga rättigheter. Vi uppmanar bolag att följa FN:s vägledande principer för mänskliga rättigheter.

Att värna om mänskliga rättigheter är av oerhörd vikt, särskilt inom sektorer som elektrifiering, gruvindustri och teknik. I takt med att dessa områden snabbt expanderar blir det nödvändigt för företag att integrera ett starkt fokus på mänskliga rättigheter i sina verksamheter.

Inom elektrifieringssektorn, där övergången till förnyelsebar energi accelererar, måste företag säkerställa att arbetstagare och samhällen gynnas av denna övergång. Mänskliga rättigheter är likaså avgörande inom gruvindustrin för att skydda arbetstagare och lokalsamhällen från exploatering och skadliga miljöeffekter. Inom tekniksektorn, med framsteg inom AI och datahantering, blir skyddet av personlig integritet och etisk användning av teknologi avgörande för företagets långsiktiga framgång.

Företag som inte aktivt integrerar mänskliga rättigheter riskerar inte bara sitt varumärkesrykte utan står också inför potentiella ekonomiska konsekvenser. Bristande hantering av mänskliga rättigheter, både i leverantörskedjan och den egna produktionen, kan leda till böter och rättsliga påföljder som i förlängningen påverkar företagets finansiella ställning och avkastning för investerare. Mänskliga rättigheter utgör en fundamentalt viktig bottenplatta för företag, en stadig grund som inte bara säkrar företagets varumärke utan också bidrar till dess långsiktiga framgång och hållbarhet. En ansvarsfull och etisk affärspraxis är avgörande för att möta samhällets förväntningar och skapa en positiv påverkan på världen.

NÅGRA BOLAGSEXEMPEL

I början av augusti 2023 höll vi ett möte med **Lundin Mining** inom ramen för vårt fokusområde mänskliga rättigheter. Dialogen drivs i samarbete med fyra andra investerare genom investerarinitiativet PRI Advance, vilket är ett samarbetsinitiativ med fokus på mänskliga rättigheter inom förnyelsebara energi- och gruvindustrin. Till följd av slukhållet som bildades vid ett regnoväder i en av deras samägda gruvor i Chile har vi identifierat ett antal förväntningar på Lundin Mining gällande mänskliga rättigheter och mer specifikt påverkan på det lokala samhället. Under mötet förklarade Lundin Mining ingående för oss investerare vad som hade hänt, hur det skedde och varför det överhuvudtaget kunde inträffa. Dessutom delade de med sig av de åtgärder de har vidtagit och hur de har stöttat samhället och grannarna i samband med denna incident. Det var uppmanande att notera att Lundin Mining tog mötet på allvar genom att involvera sju olika medarbetare från olika ansvarsområden som var kopplade till denna gruvincident.

Under året har vi haft dialoger med **Mondelez**, som bland annat äger Marabou, för att få en förståelse för bolagets agerande i Ryssland till följd av invasionen av Ukraina. Under året har bolaget satts på listan "International sponsors of war" av ukrainska myndigheten för korruptionsbekämpning, på grund av sin fortsatta verksamhet i landet. Vi tog upp detta med bolaget, som beklagade att så skett. Deras nuvarande strategi är att den ryska verksamheten skall isoleras så långt det är möjligt, med egen ledning och varukedja. Samtidigt har bolaget sedan invasionen 2022 slutat att marknadsföra sina respektive

varumärken på den ryska marknaden, vilket leder till att bolagets försäljning som del av helheten kontinuerligt minskar. Dock har bolaget fortfarande många anställda i landet, och vi uttryckte att det kommer krävas mer än bara isolering av verksamheten. Vid utgången av 2023 har vi inte längre några aktier i Mondelez, men vi fortsätter dialogen och inväntar ny information som har utlovats i samband med årsbokslutet i början på 2024.

Fler dialoger rörande affärsrelationer till Ryssland har under året skett med: Volvo Cars, Sandvik, Rockwool, NXP, och Essity.

Under december månad skickade vi in ett aktieägarförslag till **Amazons** bolagsstämma 2024. Aktieägarförslaget som publiceras med ett flertal investerare, uppmanar styrelsen att tillsätta en oberoende, tredjepartsbedömning av Amazons efterlevnad av sitt åtagande för arbetarnas frihet att gå med i kollektivavtal, enligt Amazon's Globala Mänskliga Rättighetsprinciper, som explicit hänvisar till Internationella arbetsorganisationens (ILO) kärnkonventioner och ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetet.

Vi har haft dialog med tyska telekomkoncernen **Deutsche Telecom** för att få en uppdatering kring hur företagets förebyggande arbete gällande dataintrång har utvecklats. Arbetet initierades på grund av de sju incidenter som dotterbolaget T-mobile utsatts för under de senaste fyra åren. Deutsche Telekom framför att de just nu ser över och förbättrar samtliga processer för att minimera denna typ av incidenter framåt och understryker att de även tar hjälp av externa konsulter i översynen.

Påverkansarbetet INITIATIV

Ensam är inte stark, det gäller framförallt inom påverkansarbete. För att lägga extra tyngd bakom våra krav och önskemål medverkar Öhman Fonder i ett flertal initiativ tillsammans med andra investerare, initiativ som når de allra största bolagen både i Sverige och globalt.

PÅGÅENDE INITIATIV SOM ÖHMAN FONDER ÄR MED I, SAMT INITIATIV SOM PÅBÖRJATS UNDER 2023:

Initiativ via IIGCC - Institutional Investors Group on Climate Change:

- **Climate Action 100+**: är ett investerarinitiativ som lanserades i december 2017. I detta projekt samarbetar 575 globala investerare i dialoger med drygt 166 bolag globalt som tillsammans står för 80 procent av de globala industriella koldioxidutsläppen. Syftet med dialogerna är att påverka bolagen att minska sina utsläpp så att de ligger i linje med Parisavtalet, samt att få bolagen att rapportera klimatdata i enlighet med internationell standard. Syftet är också att få bolagens styrelser att ta ett tydligt ansvar för arbetet med klimatfrågan. Öhman Fonder leder dialogen med SSAB och AB Volvo, tillsammans med två andra investerare per bolag.
- **Banks Investor expectations**: är också ett samarbetsinitiativ från IIGCC riktat mot banker. Syftet är att påverka bankerna att anpassa sin finansiering till Parisavtalet och målet att uppnå noll utsläpp innan 2050. Öhman Fonder är med i dialogen med J.P Morgan, China Construction Bank och Mizuho.
- **Net Zero Investment Initiative** är ett nystartat samarbetsinitiativ som ska täcka in fler bolag som inte täcks av Climate Action 100+ med samma syfte.

Här ingår över 100 bolag och Öhman Fonder leder dialoger med Linde Plc och Stora Enso.

- **Nature Action 100** är också ett nytt initiativ som startar under 2024, med syfte att öka företags ambition och åtgärder för att tackla förlusten av naturen och minskningen av den biologiska mångfalden. Initiativet är ett samarbete mellan investerare, IIGCC, Ceres, Finance for Biodiversity och Planet Tracker. Öhman Fonder kommer att driva påverkansdialog med Colgate Palmolive, Essity, Orica och Woolworths Group tillsammans med andra investerare.

Know the Chain: är ett initiativ som riktar sig mot bolag inom kläd- och skoindustrin och drivs av ICCR (Interfaith Center on Corporate Responsibility). Initiativet syftar till att påverka bolag att vidta åtgärder för arbetsrättigheter och mot tvångsarbete i leverantörskedjorna. Initiativet påbörjades 2018 och 2023 gick initiativet in i en tredje fas. KnowTheChain är ett benchmark som gör det lätt att jämföra bolagens arbete och fungerar därför som underlag i dialoger med bolag. Öhman Fonder leder dialogen med H&M. Totalt ingår cirka 40 bolag i initiativet.

Investor Alliance for Human Rights: håller i två initiativ som Öhman Fonder är med i. Digital Rights och XUAR - Xinjiang Uyghur Autonomous Region. Det förstnämnda riktar sig mot bolag inom ICT,

Information Communication Technology. Dessa bolag samlar in stora mängder information om sina användare och måste därför försäkra sig om att informationen används rätt. Öhman Fonder leder dialogen med Alibaba tillsammans med två andra investerare. XUAR-engagemanget riktar sig mot bolag som kan tänkas ha produktion i Xinjiang, där syftet är att bolagen ska utföra en robust due diligence för att säkerställa att det inte förekommer något tvångsarbete i leverantörskedjan. Öhman Fonder samarbetar med andra investerare i dialog med H&M, Longi Green Technology, Alibaba, och Enel SPA. Totalt ingår cirka 90 bolag i initiativen.

Facial Recognition Technology (FRT): är ett samarbetsinitiativ lanserat av Candriam. Ansiktsgigenkänning är en växande teknik som numera används dagligen av bland annat våra mobiltelefoner. FRT identifierar och verifierar ansikten dagligen och är en kostnads-effektiv teknik, varför det används av i princip alla ICT-bolag. Detta medför en stor risk för mänsklig integritet om datan inte används och lagras på rätt sätt. Tillsammans med andra investerare leder Öhman Fonder dialogen med NEC och Alibaba, men samarbetar även med andra investerare i sex andra dialoger. I initiativet ingår totalt cirka 40 bolag.

Ethical AI: är ett initiativ i samarbete med WBA - World Benchmarking Alliance. Till skillnad från FRT- och Digital

Rights-initiativen fokuserar Ethical AI enbart på etisk artificiell intelligens. Från och med 2024 har detta initiativ gått ihop med Investor Alliance for Human Rights och initiativet Digital Rights. Syftet är att bolag ska analysera riskerna med AI-användning innan tekniken används på människor, samt att bolagen förväntas använda informationen på ett etiskt korrekt sätt. Öhman Fonder leder dialogen med Millicom och Tele2. I initiativet ingår cirka 130 bolag.

FAIRR: ett initiativ som vänder sig till livsmedelsproducenter och distributörer. De driver olika initiativ som Öhman Fonder stöttar och under 2023 var Öhman Fonder med i dialoger med Restaurants Brands International.

- Working conditions – förbättra arbetsvillkoren
- Aquaculture – Hållbar fiskproduktion

- Biodiversity – Waste & pollution – Biologisk mångfald inom gödselindustrin
- Animal Pharma – minimera användningen av antibiotika

Tackling Conflict Mineral in the Semiconductor Value Chain: ett samarbete med Stewart Investors, med syfte att bolag inom tekniksektorn ska köpa in metaller och mineraler ansvarsfullt. Öhman Fonder är inte med aktivt i någon dialog inom ramen för detta initiativ, men stöttar initiativet.

Advance PRI: Principles of Responsible Investment har startat ett samarbetsinitiativ med fokus på mänskliga rättigheter både i gruvindustrin och i den förnyelsebara energisektorn. Öhman Fonder har under 2023 varit med i dialoger med Lundin Mining, Compania de Minas Buenaventura, Antofagasta och AngloGold.

Tech and Human Rights: ett samarbetsinitiativ från AP-fondernas etikråd som syftar till en ansvarsfull användning av bolagens produkter och tjänster. Bland annat berör det effekterna av innehållsmoderering och kryptering som kan leda till diskriminering och till spridning av extrema eller ensidiga åsikter som kan orsaka kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Men det berör även valfusk och påverkan på utsatta människor och riskgrupper, inte minst barn och unga. Bolagen som omfattas av detta initiativ är Amazon, Alphabet, Apple, Meta, Microsoft och Tencent.

Chemsec: är ett kemikaliesekretariat som syftar till att engagera lagstiftare, företag och institutionella investerare i kampen för att vända den negativa trenden som kemiska föroreningar har orsakat och som hotar både ekosystem och människors hälsa. Vi kommer under 2024 att delta i dialoger med Nan Ya Plastics och AGC Glass.

Bolagsbesök

BOLAGSBESÖK

2023

En viktig del av Öhman Fonders hållbarhetsanalys är att besöka bolagen. På så sätt skapar vi bättre förståelse både för verksamheten och för vilka utmaningar och möjligheter respektive sektor står inför.

Bolagsbesök – en viktig del av vår hållbarhetsanalys

En viktig del av Öhman Fonders hållbarhetsanalys är att besöka bolagen. På så sätt skapar vi bättre förståelse både för verksamheten och för vilka utmaningar och möjligheter respektive sektor står inför.

SÖDERTÄLJE 22 NOVEMBER

Under hösten besökte vår hållbarhetsanalytiker Viktoria bolaget **Söderenergi**, för att lära sig mer om CCS – Koldioxidinfångning och lagring (Carbon Capture and Storage) och hur långt den tekniken har kommit. Söderenergi är ett energiproducerande företag som producerar fjärrvärme och elektricitet till hushåll, kontor och industrier i södra Stockholm. Under 2021 startade bolaget ett CCS-projekt. Söderenergi är medvetna om CCS:s betydelse i framtiden och bolagets fördel är att de har möjligheterna att lagra CO₂ fossilfritt,

då koldioxidinfångning idag kräver väldigt mycket energi. Projektet finansieras till stor del av EU – NextGenerationEU och samarbetar med Stockholm Exergi. Under bolagsbesöket fick vi ta del av en presentation av hur detta ska gå till. Självaste koldioxidinfångningen kommer att ske i en anläggning intill deras fjärrvärmeanläggning. Efter infångning ska koldioxid förvätskas den och transporteras sedan av fartyg anpassade just för att lagra CO₂. Till sist förs koldioxid ner i marken under vattnet i redan borrhål från tidigare gasutvinning. Denna process är

väldigt dyr idag, där hälften av kostnaden är energiåtgången till att fånga koldioxid och hälften är självaste transporten av koldioxid. Utmaningen ligger i att hantera koldioxidvätskan. Söderenergi menar att detta kostar ca 3000 kr per ton koldioxid för hela processen idag, vilket är betydligt mycket mer än vad koldioxidpriset ligger på. Att undersöka hur långt koldioxidinfångning har kommit idag är viktigt för ESG-teamet för att veta vid påverkansdialoger, då många bolag idag förlitar sig på att de kommer att kunna använda sig av CCS för att nå bolagens uttalade koldioxidutsläppsmål.

”Det är imponerande hur långt bolaget har kommit sedan byggstarten 2019. Ska bli otroligt intressant att följa bolagets resa mot en 60 GwH litiumjonbatterifabrik, tillräcklig för en miljon elbilar per år, i NorthVolt Ett under 2026” säger Viktoria Voskressenskaia.

SKELLEFTEÅ 24 NOVEMBER

I höstas fick Viktoria tillsammans med globalförvaltaren Ylwa även chansen att besöka **Northvolt Ett** – som är batteritillverkarens Northvolts första gigafabrik som drivs 100 % av förnyelsebar energi. Syftet med resan var att lära sig mer om litiumjonbatteritillverkning och riskerna och möjligheterna kopplade till det. Northvolt Ett har anställt och hämtar kompetens från över 100 länder och när fabriken är helt färdigbyggd kommer Northvolt Ett att kunna producera battericeller för cirka en miljon elfordon årligen. Vi fick chansen att lära oss mer av de olika delarna i batteritillverkning som är materialhantering (litium, elektrolyter, separatorer och elektroder), celltillverkning (sammanfogning av elektorder, separatorer och elektrolyt) och Modul- och paketering samt kvalitetskontroll (gruppering av celler i moduler, montering av dessa i batteripaket och slutgiltig kvalitetskontroll).

Stämmosäsongen

STÄMMOSÄSONGEN

20
23

Ägarstyrning 2023 – SRDII-rapport

Röstning är en central del av ägarstyrning, och förutom att vara ett effektivt verktyg för eskalering av ett pågående bolagsengagemang där vi inte har nått hela vägen fram så är det också ett sätt att påverka bolaget i frågor vi prioriterar. I linje med kraven i SRDII förklarar vi här de generella principer som gäller för vårt ägarstyrningsarbete och röstning på bolagsstämmor, vilka proxy leverantörer vi använder, en genomgång av de viktigaste röstningarna under året, samt en härledning till vår röstningsportal där alla röster som vi lagt kan ses.

Under 2023 expanderade Öhman Fonder sitt ägarstyrningsarbete kraftigt. Förutom att ha som mål att rösta i så stor utsträckning som möjligt så har vi även publicerat nya och utökade ägarstyrningsprinciper. I dessa definierar vi hur vi ser på allt ifrån styrelsens sammansättning, ersättningsprinciper, minoritetsrättigheter till kapitalemissioner och rösträttsdifferentierade aktier. Dessa ägarstyrningsprinciper finns att läsa på vår hemsida under Hållbarhetsrelaterade Upplysningar.

Vi har under året röstat på över 1100 bolagsstämmor, runt om i hela världen. Då vi inte har någon minimnivå för att rösta eller engagera oss i bolag försöker Öhman Fonder rösta i de flesta stämmor där våra fonder har ett aktieägarande, oavsett var i världen bolaget är baserat. Dock är det

olika komplicerat att rösta i olika länder, där exempelvis Brasilien är en utmaning på grund av höga krav på fullmakter på lokalspråk i fysisk kopia. I fall där ägandet är mycket litet eller där det är mycket komplicerat att utöva röstning kan Öhman Fonder välja att inte delta på bolagsstämman, dock skall detta vara i ett begränsat antal bolag. Vårt röstande utgår alltid ifrån fondandelsägarnas intresse.

I Sverige, där vi röstat på över 130 stämmor, har vi även fysiskt besökt ett stort antal stämmor för att prata med styrelse, ledning och andra ägare på plats. Öhman Fonder använder Glass Lewis för analys och exekvering. Glass Lewis analys baserar sig på både deras generella hållbarhetspolicy, samt en policy som än anpassad efter våra ägarstyrningsprinciper. Öhman Fonder har tillgång till båda dessa som input i vår analys. Slutgiltigt röstningsbeslut tas alltid av Öhman Fonder. Under året har vi använt flera olika sätt att lägga våra röster på bolagsstämmor – såsom exekvering via Glass Lewis, poströster, digitala röster samt fysiskt deltagande. Alla våra röster kan utläsas på vår röstningsportal som hittas under Hållbarhet --> Följ vårt arbete, på Öhman Fonders hemsida. Alla röstningar loggas på denna portal så fort som möjligt, vanligtvis omedelbart.

I ljuset av pandemin och digitaliseringen av stämmor har en diskussion om fysiska bolagsstämmor blommat upp. Där ett förslag om att tillåta helt digitala stämmor har varit uppe på bordet. Öhman Fonder anser att den fysiska bolagsstämman där aktieägare kan möta ledning och styrelse är värd att bevara. Sverige har en bolagsstämmotradition som få andra länder har och risken för att digitala stämmor med tiden kommer urholka den är betydande. Samtidigt krävs utveckling. Att erbjuda digitala stämmor när exceptionella situationer uppstår, såsom en pandemi, är lämpligt – samtidigt som den ökade tillgängligheten som poströstningar erbjuder är en välkommen utveckling. Vår syn delas av Institutionella Ägares Förening, som Öhman Fonder sedan 2023 är medlem i. I oktober publicerade föreningen sin syn i frågan i en öppen remiss till uppdatering i Svensk Kod För Bolagsstyrning.

”Det är med stor tillfredsställelse vi ser att förslaget till reviderad Kod innehåller en ny regel om att börsbolag alltid ska hålla fysiska bolagsstämmor, oavsett om digitalt deltagande erbjuds eller inte.”, skrev föreningen. Trots detta finns det nu lagligt utrymme för digitala stämmor, och vi får se hur många bolag som under 2024 använder denna möjlighet.

Valberedningar är en central del av svensk ägarstyrning och under 2023 har Öhman Fonder ingått i två – Tobii samt Orrön Energy. Då båda dessa valberedningar fortfarande arbetar inför årsstämman 2024 kan inga detaljer lämnas om dess arbete. En valberednings uppgift är att nominera en styrelse till årsstämman och ange vem som skall föreslås till ordförande, lägga förslag om antal ledamöter, ersättning till ledamöterna och för utskottsarbete samt ge förslag relaterade till revisionen av bolaget. Öhman Fonder avser att tacka ja till alla valberedningsplatser vårt ägande ger oss rätt att delta i, så länge det inte finns speciella skäl att tacka nej.

VIKTIGASTE RÖSTER

AMAZON

I fjolårets rapport pekade vi ut Amazons ovilja att engagera sig i dialog med Öhman Fonder och andra investerare, men trots detta har vi valt att fortsätta våra försök att påverka bolaget när det kommer till fackföreningsfrihet och humana villkor för anställda. Förutom nej-röster på ordföranden samt en annan styrelsemedlem, så kunde vi ej stödja ersättningsprogrammet till ledande befattningshavare som både är helt tidsbaserat och saknar någon ESG-koppling, samt valet av revisor då denna inte ändrats på snart 30 år. På årets stämma lades 18 aktieägarförslag fram, varav vi stödde alla utom fem. De förslag vi stödde rörde allt från transparens rörande politisk lobbying, etiskt användande av ansiktsigenkänningsteknik, arbetsförhållanden och skattetransparens. Tyvärr ser vi hur den pågående anti-ESG trenden leder till generellt mindre stöd för aktieägarförslag och ingen av dessa röstades igenom.

TOBII

Öhman Fonder är betydande ägare i teknologibolag Tobii och sitter med i valberedningen. Under 2023 har vi haft en dialog tillsammans med andra ägare om hur bolaget bör utforma sitt långsiktiga incitamentsprogram, givet det läge bolaget befinner sig i. Dialogen har varit positiv och konstruktiv, vilket ledde till att vi kunde motivera en ja-röst på förslaget om långsiktigt incitamentsprogram trots att förslaget inte var helt perfekt utifrån våra ägarstyrningsprinciper.

MONDELEZ

Vi har under 2023 gjort försök att få Mondelez att lämna Ryssland och presentera en tydlig plan för detta, då bolaget har både produktion och betydande försäljning där. Under året har bolaget satts på listan "International sponsors of war" av ukrainska myndigheten för korruptionsbekämpning på grund av sin fortsatta verksamhet i landet. Deras nuvarande strategi är att den ryska verksamheten skall isoleras så långt det är möjligt, med egen ledning och varukedja. Samtidigt har bolaget sedan invasionen 2022 slutat att marknadsföra sina respektive varumärken på den ryska marknaden, vilket leder till att bolagets försäljning, som del av helheten, kontinuerligt minskar. Dock har bolaget fortfarande många anställda i landet, och vi uttryckte att det kommer krävas mer än bara isolering av verksamheten. I linje med detta röstade vi emot deras kombinerade ordförande och VD, då vi både anser att bolaget borde lämna den Ryska marknaden i snabbare takt – samt att kombinerad VD/Styrelseordförande

är emot våra ägarstyrningsprinciper. Vi röstade även emot andra förslag på stämman, såsom deras incitamentsprogram som i för stor utsträckning är tidsbaserad, samt valet av revisor som inte bytts ut på många år.

TOBII DYNAVOX

Bolaget har en betydande del av sin verksamhet och anställda i USA, vilket innebär att skapandet av deras incitamentsprogram måste ta in både amerikansk och svensk ägarstyrningstradition. Öhman Fonder anser att det är viktigt att incitamentsprogram för ledningspositioner knyts till prestationskriterier och att programmet utformas med det som utgångspunkt oavsett var i världen bolaget har verksamhet. I dialog med bolaget ändrades utformningen på bolagsstämmoförslaget om incitamentsprogram för att det ska ställas samma krav på ledningspersoner oavsett var i världen de är baserade - och vi kunde därmed stödja förslaget.

ERICSSON

Telefonaktiebolaget LM Ericsson har haft några turbulenta år bakom sig, med anklagelser från amerikanska myndigheter att ha brutit mot deras avtal om korruption i verksamheten. Efter 2022 års stökiga stämma har vi haft en dialog med bolaget för att undvika samma negativa mediadiskussion om ansvarsfrihet för styrelse och ledning. Vi beslutade att rösta för ansvarsfrihet för 2023, då vi inte ansåg att det var i våra fondandelsägares intresse att denna fråga fortsätter att stå i fokus. Även om ny information dyker upp, betyder det inte att styrelsen inte kan hållas ansvarig om det anses lämpligt.

Håll- bar- hets -case

HÅLLBARHETSANALYS
INTEGRERAT I FÖRVALTNINGEN

20
23

Hållbarhetsanalys integrerat i förvaltningen

Inför en investering bedöms hur väl bolaget hanterar hållbarhetsfrågor med hänsyn till ESG-faktorer, de globala hållbarhetsmålen (SDG) samt hållbarhetsindikatorerna (PAI). Denna hållbarhetsanalys görs i vårt eget tillverkade verktyg ESG-studio.

ESG STUDIO innehåller utvalda hållbarhetsfaktorer som de aktiva förvaltarna beaktar vid investeringsbeslut. Verktöget kan anpassas genom att inkludera eller exkludera hållbarhetsfaktorer för att hålla det aktuellt och anpassningsbart till det ständigt föränderliga hållbarhetslandskapet. I verktöget kan förvaltaren enkelt se om det pågår en påverkansdialog, läsa en ESG-analys av bolaget samt ta del av ESG-teamets kommentarer. Verktöget har bidragit till ett gott samarbete mellan Öhman Fonders ESG-team och förvaltning. Till exempel diskuteras bolagscase och regelverksuppdateringar regelbundet med de olika förvaltningsteamerna.

ESG Studio har tre olika sidor. Den första sidan inkluderar data såsom bolagets ESG rating, kommentar från ESG-teamet, bolags kontroverser, koldioxidutsläppsdata – inklusive klimatmål (SBTi och ITR), EU-Taxonomi, om bolaget är en hållbar investering enligt SFDR samt bolagets påverkan på FN:s 17 globala mål (SDG:er).

På den andra sidan finns de utvalda PAI indikatorerna (huvudsakligen negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer) som förvaltaren beaktar. Vi har identifierat tröskelvärden som gör att dessa indikatorer markeras i röd färg för att förvaltaren särskilt ska uppmärksamma dessa och i förvaltarloggen inkludera en kommentar hur indikatorerna har beaktats.

På den tredje och sista sidan kan förvaltaren utläsa om det pågår en påverkansdialog med bolaget eller inte samt om dialogen går i positiv riktning, neutral eller negativ.

NÅGRA ESG-CASE FRÅN GLOBALA AKTIETEAMET

Ylwa Häggström, ansvarig förvaltare för energi- och materialsektorn lyfter sitt favorit-hållbarhetscase under 2023:

Amerikanska Trane Technologies är en ledande utvecklare och tillverkare av utrustning för uppvärmning, avkyllning och ventilering av byggnader (i industrin ofta förkortat HVAC – "heating, ventilation, air conditioning"). Att värma upp och kyla ned byggnader är en mycket energikrävande verksamhet. Av fastighetssektorns sammanlagda koldioxidavtryck (närmare 40% av all världens CO₂-utsläpp) står just HVAC för en betydande del.

Trane Technologies har identifierat att det främst är användandet av bolagets produkter som bidrar till klimatpåverkan och de har därför satt upp mycket ambitiösa mål för att minska sina kunders CO₂-utsläpp. Bolaget har lanserat något de kallar "The Gigaton Challenge", med ambitionen att minska sina kunders CO₂-utsläpp med 1 miljard ton fram till 2030 (basår 2019).

Genom kontinuerlig produktinnovation med stort fokus på energieffektivisering kan bolaget erbjuda sina kunder allt bättre lösningar – som bidrar till lägre utsläpp OCH lägre energikostnader för kunden. Det sistnämnda är viktigt då det ger kunden ekonomiska incitament att investera för att också förbättra klimatbelastningen. Kunden sparar pengar, Trane Technologies tjänar pengar och klimatet vinner. En attraktiv kombination säger Ylwa.

Pär Löving, ansvarig för hälsosektorn i globalteamet skriver om danska Novo Nordisk, en läkemedelstillverkare som framförallt är fokuserad på diabetesbehandling: Novo Nordisk har utvecklat en behandling med hormonet Semaglutid som är en glukoslik peptid (GLP-1) som väldigt förenklat fungerar genom att sakta ner tiden som maten passerar genom matsmältningssystemet och därför verkar aptithämmande på patienten. Forsök visar att patienter i genomsnitt förlorar 15 procent av vikten efter 68 veckors behandling. Semaglutid är godkänt hos det amerikanska läkemedelsverket för behandling av diabetes och även för vikttnedgång.

Varför är detta en hållbarhetsfråga? Obesitas (fetma) är en av världens mest allvarliga hälsoutmaningar, en miljard människor globalt beräknas lida av obesitas (=BMI över 30). I USA är 41 procent av befolkningen obesa medan 10 procent är gravt obesa (BMI över 40). Problemet är inte alls isolerat till USA utan verkligen globalt och till exempel mycket vanligt förekommande i Mexiko, Mellanöstern och Kina. Obesitas är idag den femte vanligaste dödsorsaken globalt och för med sig kraftigt ökad risk för att få många andra sjukdomar som tex hjärtsjukdom, diabetes, benskörhet och cancer. Semaglutid har i försök visat sig effektiv i att minska hjärt- och njursjukdomar och vi kommer under de närmaste åren få resultat från försök om hur GLP-1 och medföljande vikttnedgång påverkar sömnapné, diabetes, alkoholberoende och alzheimers. Hälsovårdskostnaden för en obesitaspatient beräknas vara 40

procent högre än för andra patienter. I USA har myndigheterna beräknat den årliga kostnaden för obesitas till 1800 miljarder SEK*. Novo Nordisk kan därför med Semaglutide förutom att direkt stödja SDG3 och öka livslängd och livskvalitet för patienten, spara enorma offentliga sjukvårdskostnader, pengar som istället kan användas till att lösa andra hållbarhetsutmaningar.

*(173 bn USD *10,4 SEK/USD)

Källor: Bernstein, Piper Sandler, Bank of America

NÅGRA ESG-CASE FRÅN SVENSKA AKTIETEAMET

Anders Avevik, ansvarig förvaltare av fonderna Öhman Sverige Fokus och Öhman Sverige lyfter två av sina hållbarhetscase:

Nibe är en företagsgrupp baserad i Markaryd med 100 självständiga bolag, främst verksamma inom inomhuskomfort och uppvärmning. Nibe adresserar en av de största klimatutmaningarna – att minska utsläppen från uppvärmning av fastigheter. Bolaget har en bred palett av hållbara energilösningar; mest kända för sin starka position på den nordiska värmepumpmarknaden.

Att minska utsläppen av växthusgaser och därmed bromsa den pågående klimatförändringen är en stor utmaning. Nibes moderna produkter gör skillnad på riktigt.

Som Ylwa nämnde, står fastigheter för 40% av världens energianvändning. Med moderna lösningar från Nibe kan uppvärmningskostnaden minska kraftigt. Främst i jämförelse med äldre värmekällor som direktverkande el och fossila bränslen. I kombination med andra tekniker som till exempel solceller och smart effektstyrning kan utsläppen minskas ytterligare.

Energieffektiviseringen behöver inte bara ske i privata bostäder. Ju större och äldre fastigheten är desto viktigare är det med hållbara energikällor. Nibes produkter täcker även dessa behov.

Hållbarhet handlar inte bara om att minska utsläpp. För att vara ett långsiktigt hållbart bolag krävs sunda finanser och god lönsamhet. Något som Nibe kan stoltsera med sedan flera årtionden. Vi ser med tillförsikt på Nibes möjligheter att skapa stort aktieägarvärde och en bättre framtid.

SCA är Europas största privata skogsägare. Det totala skogsägandet uppgår till 2,7 miljoner hektar. Växande skog binder koldioxid och när träden vuxit färdigt blir de hållbart producerade produkter; trävaror, massa och biobränslen. Ett uttalat mål är att spillet ska minimeras så långt det är möjligt. Bolaget uppskattade klimatnyttan till 10,1 miljoner ton koldioxid under 2022.

Biologisk mångfald är ett aktuellt ämne och skogsbruket har kritiserats för sin roll. SCA har som uttalat mål att deras skogar ska vara minst lika rika på biologisk mångfald som annan skogsmark.

År 2030 är målbilden att all vedråvara ska komma från ansvarsfullt skötta skogar. Bolaget äger hela värdekedjan från tallplanta till färdig produkt, vilket är relativt enkelt.

Förutom skogsbruket driver SCA tillsammans med sina partners några av Sveriges största vindkraftsprojekt. Vid utgången av 2022 motsvarade SCA:s vindkraftsproducerade el 20 procent av Sveriges totala vindkraftsproduktion. Det långsiktiga målet är att den vindkraftsproducerade elen på SCA:s marker ska nå 11 TWh vilket motsvarar energibehovet om samtliga svenska bilar vore eldrivna. Man har också beslutat att alla framtida vindkraftsprojekt på SCA:s mark ska vara delägd av SCA vilket på längre sikt tar dem till att vara hundra procent självförsörjande på förnybar energi.

Viktor Elmsjö, ansvarig förvaltare för Öhman Hälsa och Ny Teknik lyfter två socialt hållbara bolagscase:

Bonesupport har utvecklat produkter som används inom sjukvården för att läka ben efter svåra benbrott. Bolagets produkt kan liknas vid en pasta som appliceras vid benskadan och som sedan över tid omvandlas till kroppseget ben. Tack vare Bonesupports produkt slipper läkarna ta ben från den egna patienten för att fylla igen dessa benhålrum som kan uppstå vid svåra benskador. Vad som gör Bonesupports produkt speciell är att det i pastan finns antibiotika. Vid denna typen av svåra benskador är det vanligt med infektioner, vilket gör att läkningsprocessen kan stanna upp. Antibiotikan i Bonesupports produkt gör så att man får en väldigt hög koncentration antibiotika exakt där man vill ha det, nämligen vid benskadan. Med hjälp av Bonesupports produkt har man möjlighet att komma

ifrån att behandla dessa patienter med antibiotika systemiskt i stora doser då man istället får en hög koncentration vid benskadan.

BioArctic har utvecklat ett läkemedel mot Alzheimers sjukdom och var bland de första i världen att ta fram ett läkemedel som kan bromsa sjukdomsförloppet. Enkelt förklarat kan man beskriva bolagets läkemedel som att det tar bort skräpet som kan ansamlas i hjärnan hos personer som lider av Alzheimers sjukdom. Bolaget är nu i lanseringsfasen tillsammans med sin samarbetspartner, det japanska läkemedelsbolaget Eisai. Bolagets läkemedel är inte något botemedel utan ett sätt att försöka bromsa sjukdomen. För att kunna bromsa sjukdomen ännu mer kraftfullt gör BioArctic nya studier för att försöka diagnostisera sjukdomen tidigare och kunna behandla patienterna innan sjukdomen har påverkat den kognitiva funktionen. Givet att dessa studier är positiva, skulle man kunna ge läkemedel till patienter som ännu inte utvecklat sjukdomen utan endast löper risk att drabbas och därmed försöka förhindra uppkomsten av sjukdomen.

NÅGRA ESG-CASE FRÅN RÄNTE- OCH KREDITTEAMET

Julia Stålbros, ansvarig förvaltare för Öhman Grön Obligationsfond, Öhman Investment Grade och Öhman Global Investent Grade:

Elekta: ungefär 19 miljoner människor blir diagnostiserade med cancer varje år och med en åldrande och ökande befolkning så kommer den siffran troligtvis att stiga. Det finns i dagsläget stora strukturella skillnader i cancervården runt om i världen där låg- och medelinkomstländer generellt sett har lägre behandlingskapacitet, medan socioekonomiskt svagare grupper har sämre tillgång till behandling. Bland annat så handlar det om otillräcklig fysisk och institutionell infrastruktur med till exempel underutvecklade hälso- och sjukvårdssystem, låg medvetenhet om strålbehandling och underutvecklade eller helt obefintliga finansierings- och ersättningssystem. En förbättrad tillgänglighet är kärnan i Elektas affärsstrategi och bolaget har bland annat satt upp mål att öka tillgången till strålbehandling för 300 miljoner

människor. Med detta vill man minska dödligheten i cancer (och andra icke smittsamma sjukdomar) med en tredjedel fram till år 2030. Bolagets senaste linjäraccelerator (linac) har visat sig vara avgörande för att nå målet genom att leverera en kombination av hög precision och produktivitet. Genom Elektas hållbarhetslänkade obligationer, som Öhman FRN, Öhman Grön Obligationsfond och Öhman Investment Grade är investerade i, har man kopplat obligationernas inlösenpris till ett nyckeltal om att öka nettoandelen linac-enheter med 825 enheter på underbetjänade marknader.

European Energy. Parisavtalet fastslår att den globala temperaturökningen ska hållas till väl under 2°C och en strävan att begränsa den till 1,5°C, vilket framför allt ska åstadkommas genom att minska utsläppen av växthusgaser. Mer än två tredjedelar av de globala utsläppen av växthusgaser kommer från produktionen och användandet av energi baserad på fossila bränslen. Det har även blivit alltmer tydligt de senaste åren att Europa har ett akut behov av att bli energioberoende och incitamentet för att öka andelen förnybar energi har aldrig varit större. European Energy är ett bolag som ägs i fonderna Öhman FRN, Öhman Grön Obligationsfond, Öhman Företagsobligationsfond och Öhman Kompass och som strävar efter att bli en stor global drivkraft i den gröna omställningen. Bolaget verkar inom hela värdekedjan genom att utveckla, bygga och förvalta vindkraft, solenergi och Power-to-X lösningar över hela världen.

Skanska. Bygg- och anläggningssektorn står i dagsläget för en femtedel av Sveriges klimatpåverkan samtidigt som befolkningen växer, behovet av bostäder ökar och infrastruktur måste byggas ut. Skanska befinner sig i en position där man har ett stort ansvar för att bygga ett säkrare och mer hållbart samhälle. Genom bolagets gröna obligationer som emitterades under 2023 så ska man finansiera investeringar som bidrar till övergången till koldioxid snåla, klimattåliga och hållbara samhällen samt ett förbättrat miljö- och ekosystem. Stora utsläppskällor från byggskedet är betong, cement, stål, bitumen till asfalt och fossila bränslen. Skanska är beroende av kunder och leverantörer för att lyckas i klimatomställningen och arbetar aktivt

med hela sin värdekedja för att kartlägga vilket arbete som krävs för att uppnå sina hållbarhetsmål.

Fonder som är investerade i Skanskas gröna obligationer är: Öhman FRN, Öhman Grön Obligationsfond, Öhman Företagsobligationsfond, Öhman Investment Grade och Öhman Kompass.

TEAMET SOM FÖRVALTAR MARKNADSFONDER

Några case från teamet bakom Öhman Fonders marknadsfonder

Förutom att exkludera bolag som inte lever upp till Öhman Fonders hållbarhetspolicy så integrerar vi, i våra marknadsfonder, ESG i investeringsprocessen genom att ranka samtliga bolag inom vårt investeringsuniversum inom varje sektor och region. De bolag som ur ett ESG-hänseende rankar svagt i denna jämförelse exkluderas från investering samtidigt som vi får en övervikt i kvarvarande bolag med goda ESG-egenskaper.

Nvidia Corporation. Det amerikanska elektronikföretaget Nvidia har under många år varit en del av våra marknadsfonders aktieportföljer. Ur ett ESG-hänseende har bolaget stabilt klassats som ett av de absolut bästa bland jämförbara konkurrenter, vilket gör att både fonden Öhman Marknad USA och Öhman Marknad Global under lång tid haft en övervikt i detta bolag jämfört med respektive fonds jämförelseindex. Tillsammans med flera andra tech-bolag uppvisade Nvidia en fantastisk utveckling under 2023. Bolagets aktie steg, mätt i svenska kronor, med hela 227 procent.

Både Öhman Marknad USA och Öhman Marknad Global avkastade under 2023 högre än respektive jämförelseindex och övervikten i Nvidia var en mycket starkt bidragande orsak till det.

Amerikanska **Thermo Fischer Scientific**, verksamt inom bland annat diagnostik och medicinteknik, har successivt förbättrat sitt ESG-betyg. Förbättringen har förvisso skett i små steg och indikerar ingen omvälvande kursändring i bolaget men jämfört med övriga bolag inom samma sektor och region gör det att bolaget åter kvalificerar för investering i våra fonder. Under 2023 innebar det för fonderna Öhman Marknad USA och Öhman Marknad Global att de kom att äga bolaget under rätt tidpunkt

och därigenom genererades ett positivt bidrag till avkastningen relativt respektive jämförelseindex.

Tesla Inc. Under hösten 2023 har fonderna Öhman Marknad USA och Öhman Marknad Global avyttrat sina innehav i den amerikanska fordonstillverkaren Tesla. I tät dialog med våra kunder tog vårt ESG-team ställning i frågan då en ständigt ökande mängd kontroverser på flera områden, där speciellt föreningsfrihet och relationen med anställda har seglat upp som en betydande riskfaktor – exemplifierat av att bolaget i Sverige initierat strejk-brytande aktiviteter för att blockera kollektivavtal. Avyttringen av Tesla är ett exempel på hur Öhman Fonder självständigt, snabbt och med lokal anpassning kan agera inom hållbarhetsområdet. Avkastningsmässigt hade exkluderingen av Tesla en blygsam påverkan på fondernas relativ-avkastning under 2023. Framöver kan påverkan komma att bli större eftersom Tesla har en betydande vikt i fondernas respektive jämförelseindex.

Klimat- rapport

KLIMATRAPPORT

*20
23*

Klimatrapport

Vi fortsätter att arbeta för att vårt förvaltade kapital ska bidra till minskad risk för global uppvärmning och under året har vi använt oss av rekommendationerna från Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD) när vi tagit fram denna klimatredovisning.

Modellen bygger på att redovisa styrningen av företags hållbarhetsarbete, strategierna för hållbarhetsarbetet och hanteringen av hållbarhetsriskerna samt slutligen redovisa vilka nyckeltal som används för att mäta om målen uppnås. Redovisningen omfattar Öhman Fonders samtliga fonder.

STYRNING

Genom att ha undertecknat det FN-stödda initiativet Principles for Responsible Investment (PRI) har vi åtagit oss att bidra till en hållbar utveckling och till att nå klimatmålen i Parisavtalet och FN:s globala hållbarhetsmål.

Öhman Fonders styrelse har antagit en policy för ansvarsfulla investeringar som beskriver arbetet med att integrera miljö-, sociala- och bolagsstyrningskriterier i förvaltningen.

Öhman Fonders kommitté för ansvarsfulla investeringar (KAI) ansvarar bland annat för fondbolagets övergripande ståndpunkter gällande synen på kontroversiell verksamhet i fondernas investeringar. KAI ansvarar även för översynen av fondbolagets samarbeten och initiativ.

STRATEGIER

Att arbeta med klimatrelaterade kriterier i vår investeringsprocess har två syften: dels att hitta investeringsmöjligheter i

bolag som bidrar till klimatomställningen, dels minska risken i våra investeringar genom att undvika exempelvis varumärkesskada, produktionsstopp, stämningar och annat som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Genom att arbeta både med att identifiera möjligheter och minimera risker kan vi leverera en långsiktigt hållbar avkastning till våra kunder.

Vi fokuserar på klimatet i vårt aktiva ägande och kommunicerar våra förväntningar i våra dialoger med bolag och vi samarbetar med bolag som delar våra värderingar för att öka möjligheterna att nå varaktig förändring. Sedan 2018 exkluderar vi bolag som är involverade i utvinning av fossila bränslen från samtliga fonder och vi har en restriktiv syn på fossilbaserad elproduktion och på bolag som säljer tjänster kopplade till utvinning av fossila bränslen. Under 2023 fastställde kommittén för ansvarsfulla investeringar att Öhman Fonder ska sätta ett robust klimatmål.

Samtliga fonder integrerar ESG faktorer och alla bolag vi investerar i ska följa internationella, accepterade och vedertagna konventioner och riktlinjer, vilket även inkluderar Parisavtalet. Vår ESG-integreringsprocess är även certifierad av ESG4Real (ISO17065:2012 & ISO17067:2013).

RISKHANTERING

All bolagsanalys som våra förvaltare gör innehåller moment som specifikt inkluderar ESG-kriterier och inom ramen för ESG-analysen identifierar vi de bolag och sektorer som har hög exponering mot materiella klimatrisker. Exempelvis lägger vi särskild tonvikt vid klimatriskerna när

vi analyserar bolag som är verksamma inom sektorer med stor klimatpåverkan, eftersom vi ser att vissa klimatrelaterade risker redan har börjat materialisera sig och påverka dessa branscher.

NYCKELTAL OCH MÅL

För att mäta våra fonders exponering mot klimatrisker, har vi identifierat tre nyckeltal – **koldioxidavtryck**: ett sätt att mäta fondernas risker idag, **Science based Targets** och **Implied Temperature Rise** – två mått som används för att bedöma de framtida riskerna i portföljerna (förklaring se sid 32).

FONDERNAS CO₂-AVTRYCK

Koldioxidavtryck på fonderna är ett sätt att mäta hur koldioxidintensiva bolag fonderna har investerat i. Bolagens koldioxidutsläpp kan mätas i tre kategorier, Scope 1, Scope 2 och Scope 3. I Scope 1 ingår de utsläpp som sker direkt i företagets egen verksamhet, exempelvis från produktion i egna fabriker. Scope 2 omfattar indirekta utsläpp från produktion av köpt el, ånga, värme och kyla som förbrukas av företaget. Scope 1- och 2-utsläpp är utsläpp som företagen själva kan kontrollera och rapporteras numera av de flesta företag på börsen. Scope 3 omfattar däremot alla andra indirekta utsläpp som sker i ett företags värdekedja men som företaget inte äger eller kontrollerar. Till exempel utsläpp från inköpt material eller utsläpp från användning av produkten företaget säljer. Scope 3 är för många företag mycket svårt att få en heltäckande bild av. För de flesta företag är det dock källan till majoriteten av alla utsläpp.

Koldioxidavtryck (scope 1 & 2)

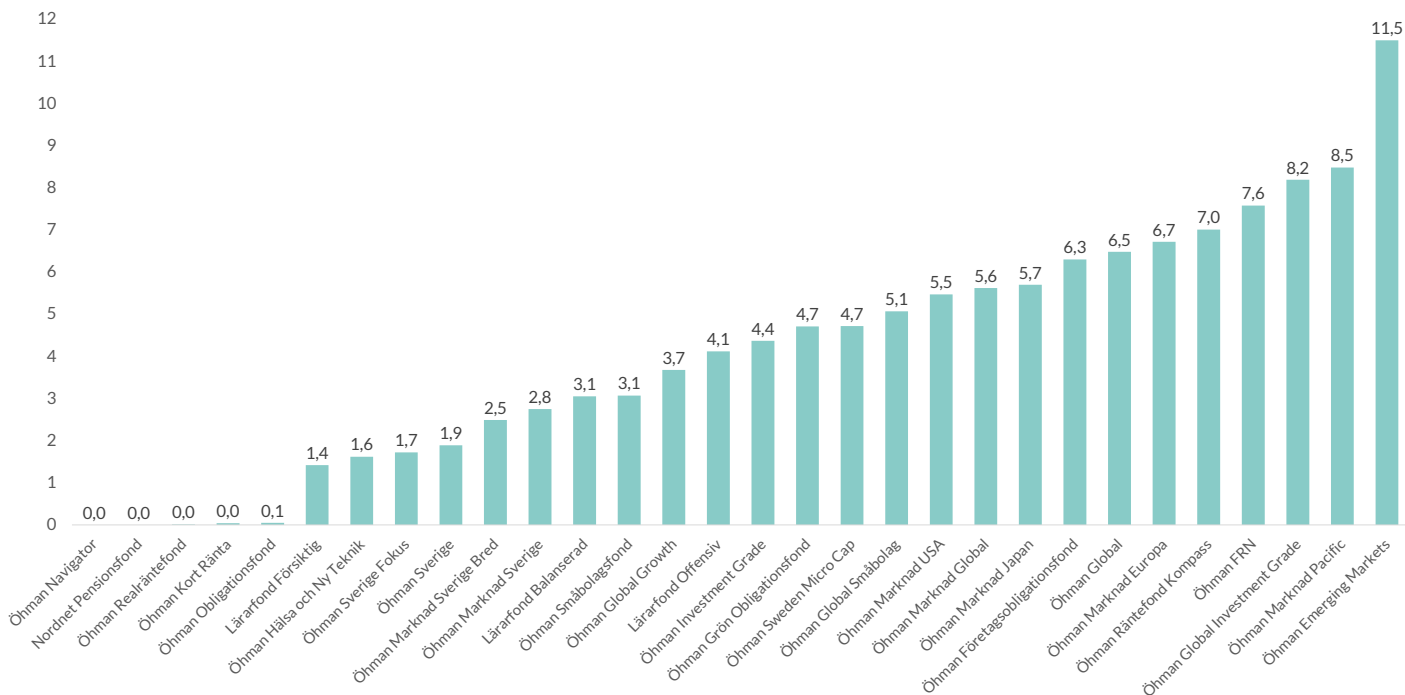
Det finns två sätt att mäta fondernas koldioxidavtryck. Det vanligaste sättet är att beräkna koldioxidavtrycket genom att Scope 1 och Scope 2 dividerat med intäkterna för att sedan multipliceras med bolagets vikt i fonden.

Det andra sättet är ett relativt nytt tillvägagångssätt som har tagits fram av SFDR.

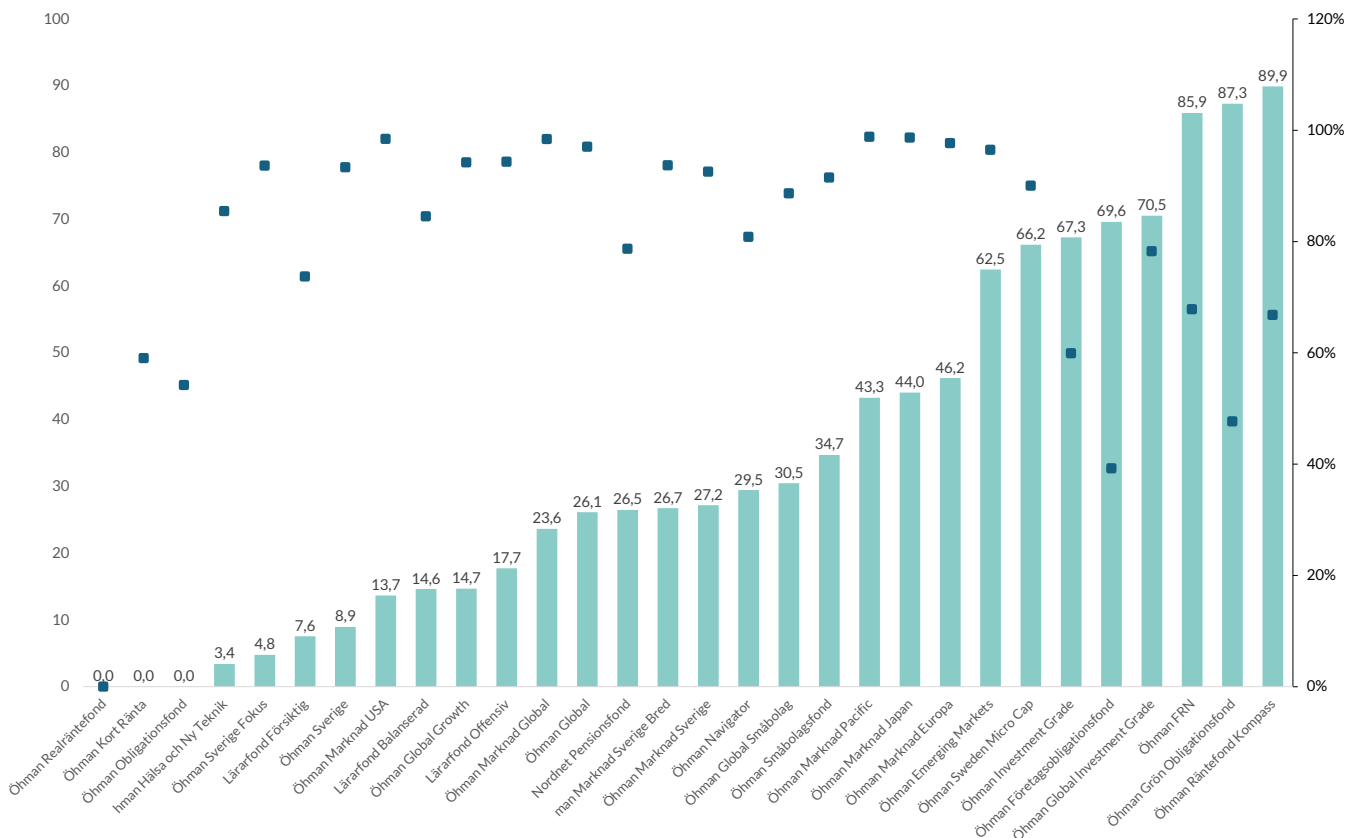
I stället för att dividera med intäkter divideras utsläppen med bolagets företagsvärde (Enterprise Value) för att sedan multipliceras med bolagets vikt i fonden. Detta tillvägagångssätt ger en bättre bild av hur mycket koldioxidutsläpp Öhman Fonder ansvarar för via vår ägarandel. Notera att denna metod

beräknas i Euro för att fonderna ska vara jämförbara med alla EU:s fonder. Nedan redovisar vi enligt båda metoderna. Vi har valt att redovisa enbart Scope 1 och 2 separat från Scope 1 +2 +3 då det finns begränsat med rapporterad Scope 3-data.

SCOPE 1+2 TCO₂E/BOLAGETS INTÄKTER I SEK

SCOPE 1+2 T CO₂E/BOLAGETS EV I EUR (TÄCKNINGSGRAD PÅ HÖGRA SIDAN)

Koldioxidavtryck (scope 1 & 2)

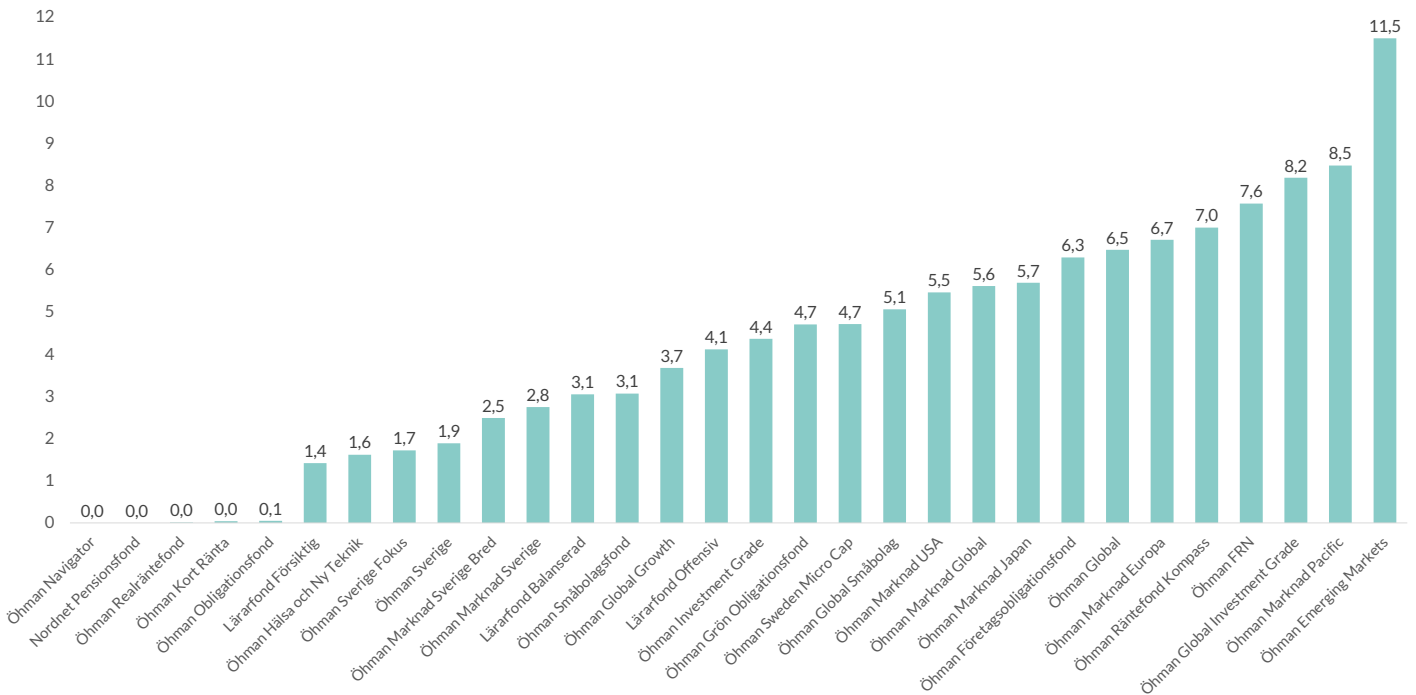
Det finns två sätt att mäta fondernas koldioxidavtryck. Det vanligaste sättet är att beräkna koldioxidavtrycket genom att Scope 1 och Scope 2 dividerat med intäkterna för att sedan multipliceras med bolagets vikt i fonden.

Det andra sättet är ett relativt nytt tillvägagångssätt som har tagits fram av SFDR.

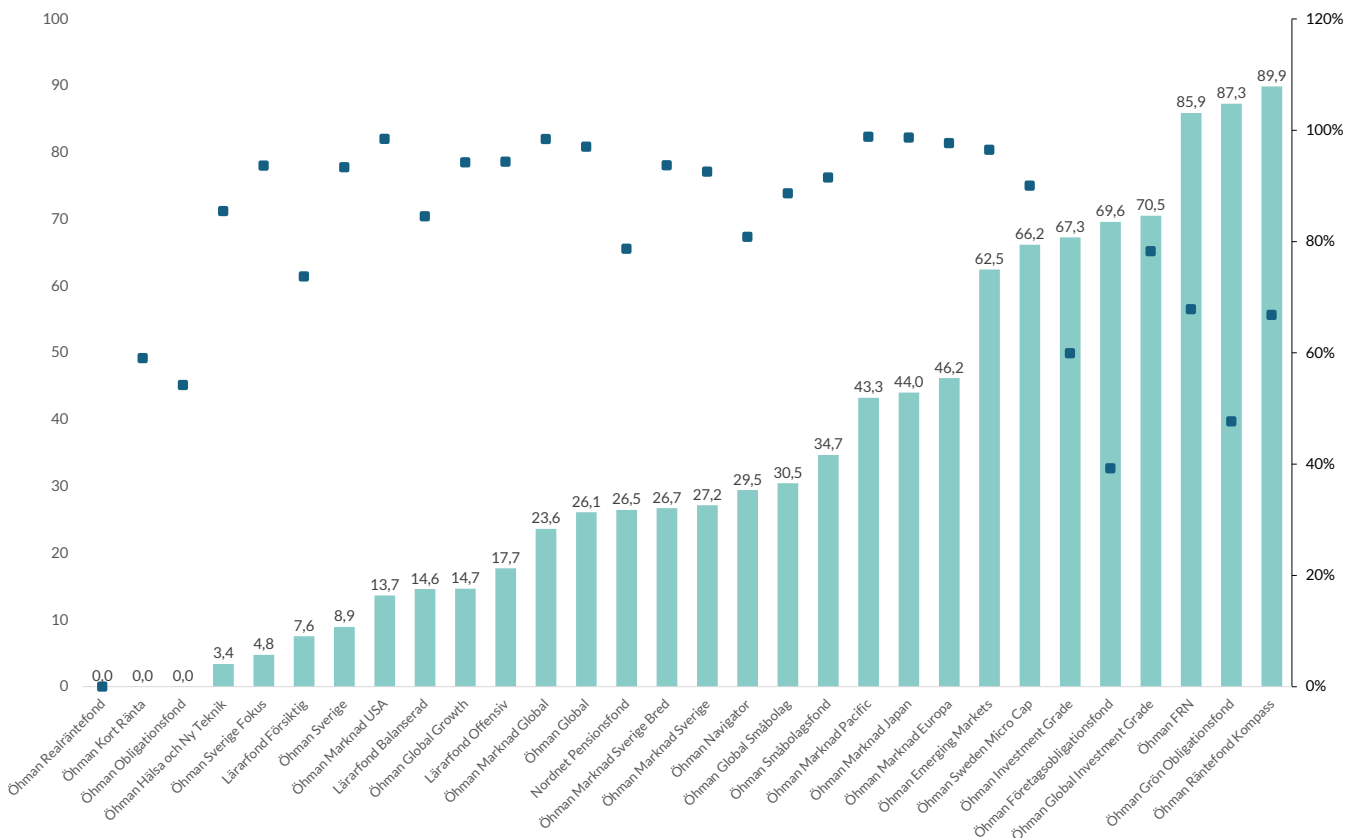
I stället för att dividera med intäkter divideras utsläppen med bolagets företagsvärde (Enterprise Value) för att sedan multipliceras med bolagets vikt i fonden. Detta tillvägagångssätt ger en bättre bild av hur mycket koldioxidutsläpp Öhman Fonder ansvarar för via vår ägarandel. Notera att denna metod

beräknas i Euro för att fonderna ska vara jämförbara med alla EU:s fonder. Nedan redovisar vi enligt båda metoderna. Vi har valt att redovisa enbart Scope 1 och 2 separat från Scope 1 +2 +3 då det finns begränsat med rapporterad Scope 3-data.

SCOPE 1+2 TCO₂E/BOLAGETS INTÄKTER I SEK

SCOPE 1+2 T CO₂E/BOLAGETS EV I EUR (TÄCKNINGSGRAD PÅ HÖGRA SIDAN)

Science based targets (SBT)

SCIENCE BASED TARGETS (SBT) är ett initiativ och samarbete mellan CDP, Global Compact, World Resources Institute (WRI) och Världsnaturfonden (WWF). Initiativets övergripande mål är att göra vetenskapligt baserade klimatmål till standard för företag, då företag har en väldigt viktig roll att spela för att nå Parisavtalets mål.

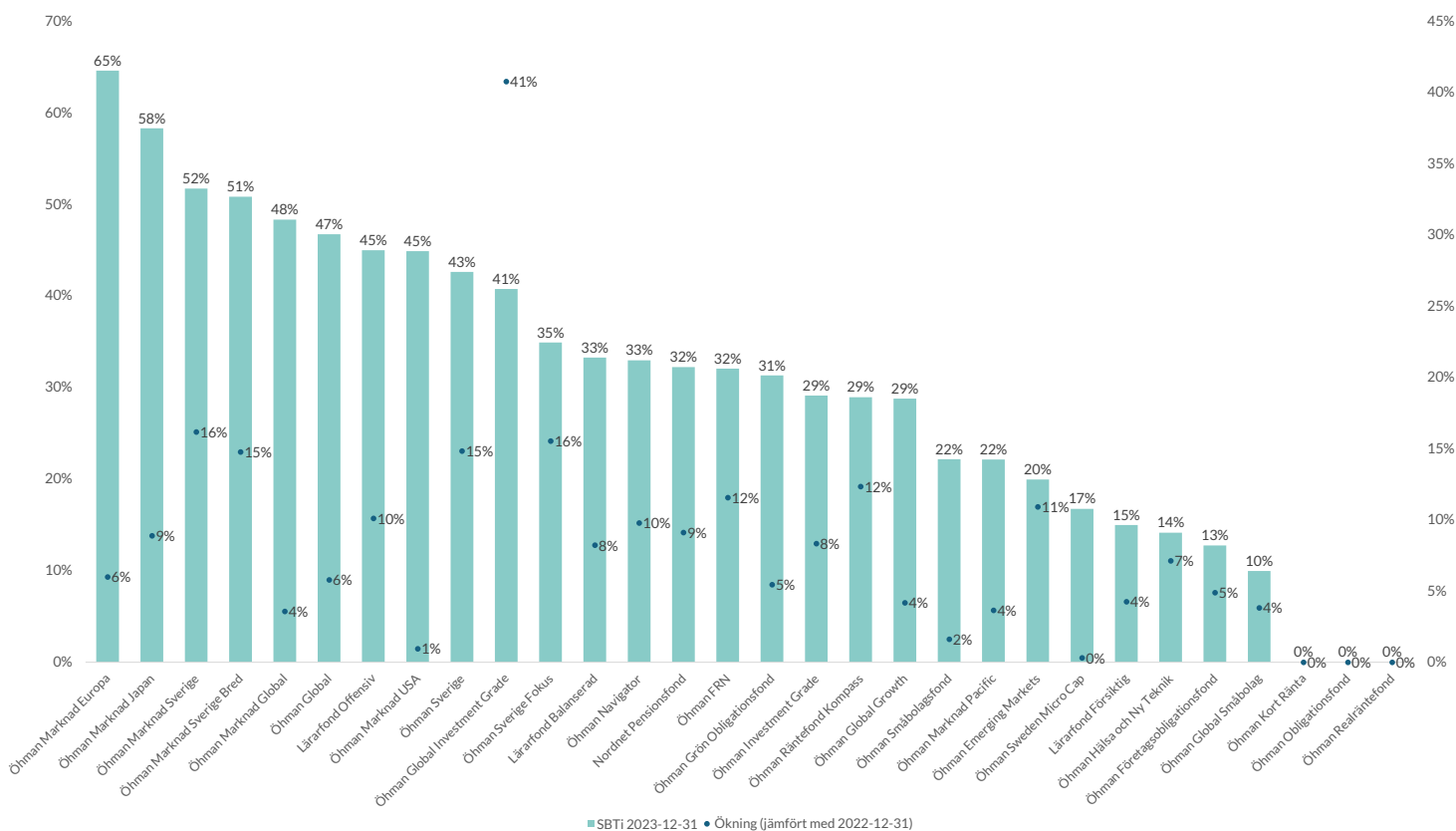
SBT är ett bra verktyg för att förstå vilka bolag som har kommit längst i att linjera sin affärsstrategi med en framåtlutad

klimatpolicy. I grafen nedan visas en sammanställning för fonderna, samt andelen av fonden uttryckt i portföljvikt som har antagit vetenskapligt baserade klimatmål.

Målen kan sättas utifrån en gradering – det vill säga mål som ligger i linje med en uppvärmning om 2 Celsius (2C), väl under 2 grader (<2C) samt den mest ambitiösa målsättningen som är i linje med 1,5 grader (1,5C). Målen sätts utifrån respektive bolags bransch, vilket gör att

utsläppsminskningarna ser olika ut för exempelvis ett fastighetsbolag och ett gruvbolag. Sedan sommaren 2021 accepterar inte SBTi något annat mål än i linje med 1,5 grader. De bolag som inte har ett 1,5-gradersmål har fram till 2025 på sig att sätta ett sådant.

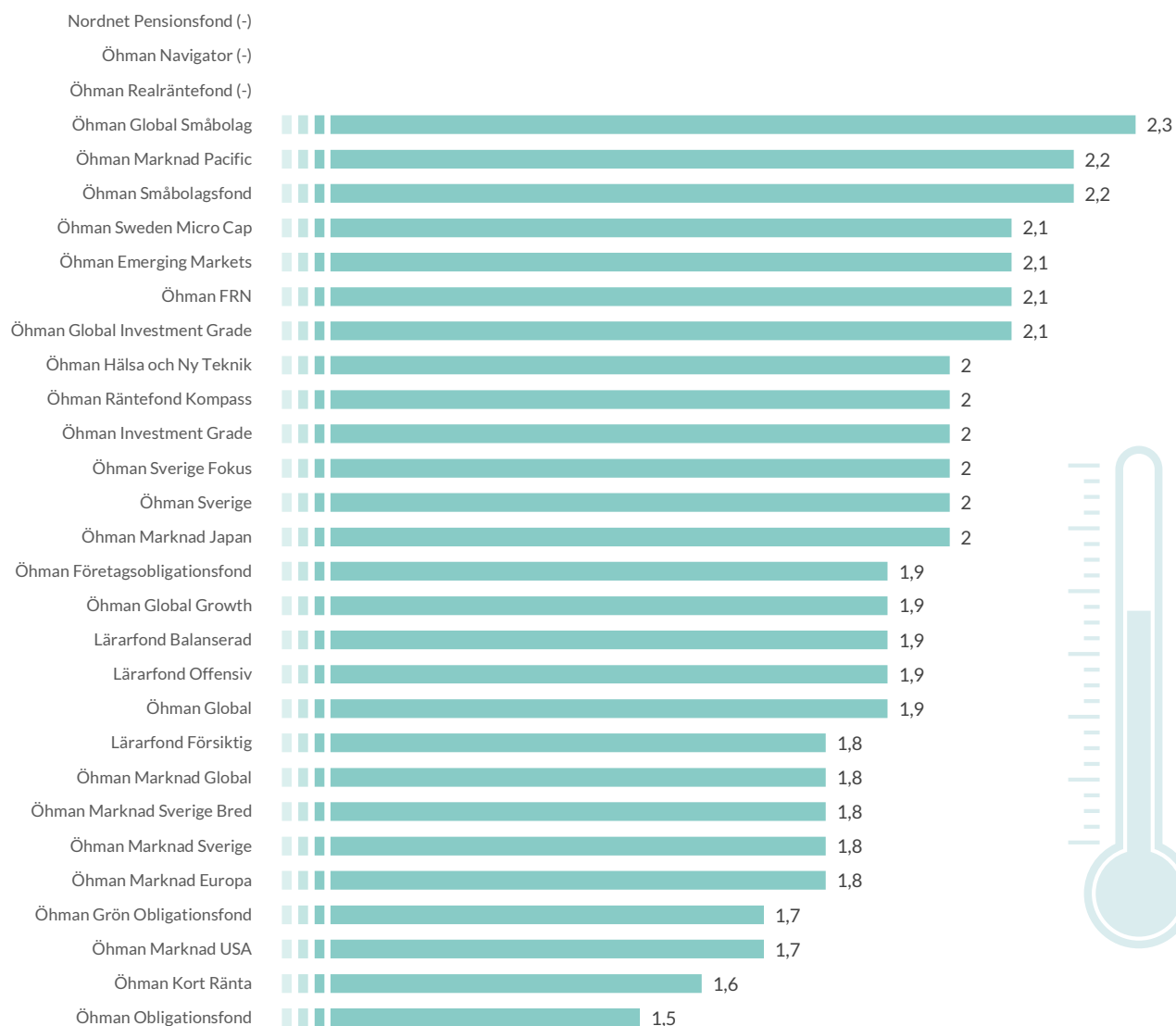
DIAGRAM PÅ FONDERNAS SBTi

Certain information ©2023 MSCI ESG Research LLC. Reproduced by permission Notice and Disclaimer for Reporting Licenses - MSCI

Implied temperature rise (ITR)

Initialt har vi fokuserat på de av våra portföljbolag som står för störst utsläpp och som därmed har störst exponering mot omställningsrisker. För att på ett övergripande sätt kunna mäta huruvida våra portföljer ligger i linje med 1,5-gradersmålet har vi valt att rapportera fondernas implicita temperaturhöjning, Implied temperature rise, ITR*. Termometern nedan visar hur väl fonderna ligger i linje med de globala temperaturmålen.

Certain information ©2023 MSCI ESG Research LLC. Reproduced by permission Notice and Disclaimer for Reporting Licenses - MSCI

*Vad är ITR? Implicit temperaturhöjning visar hur väl innehaven i en fond ligger i linje med Parisavtalets mål. Avtalets mål är att begränsa de globala temperaturhöjningarna till 1,5 grader Celsius jämfört med förindustriell nivå. En fond med värdet 1,9 har ett koldioxidöverskott som motsvarar 0,4 grader i global uppvärmning. Metoden tittar inte bara på nuvarande utsläpp, den tar också hänsyn till bolagens publicerade klimatmål och de åtgärder som bolagen vidtar för att minska utsläppen. Ett bolag utan plan att nå nettonoll-utsläpp åsätts ett högt värde medan ett bolag med en övergångsplan på plats kan nå ett värde i linje med 1,5 grader Celsius. Det är viktigt att följa värdena för bolag och fonder genom åren så att vi kan se vilka förbättringar som görs för att komma i nivå med uppvärmningsmålen. Ett värde ger en utgångspunkt som gör bolagens klimatarbete tydligt och gör att vi kan påverka bolag att förbättra sig, något vi följer upp över åren.

ANSVARSFULLA
INVESTERINGAR

20
23

Läs mer om vårt
hållbarhetsarbete på
ohmanfonder.se

Öhman Fonder

Klimatrapport

Vi fortsätter att arbeta för att vårt förvaltade kapital ska bidra till minskad risk för global uppvärmning och under året har vi använt oss av rekommendationerna från Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD) när vi tagit fram denna klimatredovisning.

Modellen bygger på att redovisa styrningen av företags hållbarhetsarbete, strategierna för hållbarhetsarbetet och hanteringen av hållbarhetsriskerna samt slutligen redovisa vilka nyckeltal som används för att mäta om målen uppnås. Redovisningen omfattar Öhman Fonders samtliga fonder.

STYRNING

Genom att ha undertecknat det FN-stödda initiativet Principles for Responsible Investment (PRI) har vi åtagit oss att bidra till en hållbar utveckling och till att nå klimatmålen i Parisavtalet och FN:s globala hållbarhetsmål.

Öhman Fonders styrelse har antagit en policy för ansvarsfulla investeringar som beskriver arbetet med att integrera miljö-, sociala- och bolagsstyrningskriterier i förvaltningen.

Öhman Fonders kommitté för ansvarsfulla investeringar (KAI) ansvarar bland annat för fondbolagets övergripande ståndpunkter gällande synen på kontroversiell verksamhet i fondernas investeringar. KAI ansvarar även för översynen av fondbolagets samarbeten och initiativ.

STRATEGIER

Att arbeta med klimatrelaterade kriterier i vår investeringsprocess har två syften: dels att hitta investeringsmöjligheter i

bolag som bidrar till klimatomställningen, dels minska risken i våra investeringar genom att undvika exempelvis varumärkesskada, produktionsstopp, stämningar och annat som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Genom att arbeta både med att identifiera möjligheter och minimera risker kan vi leverera en långsiktigt hållbar avkastning till våra kunder.

Vi fokuserar på klimatet i vårt aktiva ägande och kommunicerar våra förväntningar i våra dialoger med bolag och vi samarbetar med bolag som delar våra värderingar för att öka möjligheterna att nå varaktig förändring. Sedan 2018 exkluderar vi bolag som är involverade i utvinning av fossila bränslen från samtliga fonder och vi har en restriktiv syn på fossilbaserad elproduktion och på bolag som säljer tjänster kopplade till utvinning av fossila bränslen. Under 2023 fastställde kommittén för ansvarsfulla investeringar att Öhman Fonder ska sätta ett robust klimatmål.

Samtliga fonder integrerar ESG faktorer och alla bolag vi investerar i ska följa internationella, accepterade och vedertagna konventioner och riktlinjer, vilket även inkluderar Parisavtalet. Vår ESG-integreringsprocess är även certifierad av ESG4Real (ISO17065:2012 & ISO17067:2013).

RISKHANTERING

All bolagsanalys som våra förvaltare gör innehåller moment som specifikt inkluderar ESG-kriterier och inom ramen för ESG-analysen identifierar vi de bolag och sektorer som har hög exponering mot materiella klimatrisker. Exempelvis lägger vi särskild tonvikt vid klimatriskerna när

vi analyserar bolag som är verksamma inom sektorer med stor klimatpåverkan, eftersom vi ser att vissa klimatrelaterade risker redan har börjat materialisera sig och påverka dessa branscher.

NYCKELTAL OCH MÅL

För att mäta våra fonders exponering mot klimatrisker, har vi identifierat tre nyckeltal – **koldioxidavtryck**: ett sätt att mäta fondernas risker idag, **Science based Targets** och **Implied Temperature Rise** – två mått som används för att bedöma de framtida riskerna i portföljerna (förklaring se sid 32).

FONDERNAS CO₂-AVTRYCK

Koldioxidavtryck på fonderna är ett sätt att mäta hur koldioxidintensiva bolag fonderna har investerat i. Bolagens koldioxidutsläpp kan mätas i tre kategorier, Scope 1, Scope 2 och Scope 3. I Scope 1 ingår de utsläpp som sker direkt i företagets egen verksamhet, exempelvis från produktion i egna fabriker. Scope 2 omfattar indirekta utsläpp från produktion av köpt el, ånga, värme och kyla som förbrukas av företaget. Scope 1- och 2-utsläpp är utsläpp som företagen själva kan kontrollera och rapporteras numera av de flesta företag på börsen. Scope 3 omfattar däremot alla andra indirekta utsläpp som sker i ett företags värdekedja men som företaget inte äger eller kontrollerar. Till exempel utsläpp från inköpt material eller utsläpp från användning av produkten företaget säljer. Scope 3 är för många företag mycket svårt att få en heltäckande bild av. För de flesta företag är det dock källan till majoriteten av alla utsläpp.

Science based targets (SBT)

SCIENCE BASED TARGETS (SBT) är ett initiativ och samarbete mellan CDP, Global Compact, World Resources Institute (WRI) och Världsnaturfonden (WWF). Initiativets övergripande mål är att göra vetenskapligt baserade klimatmål till standard för företag, då företag har en väldigt viktig roll att spela för att nå Parisavtalets mål.

SBT är ett bra verktyg för att förstå vilka bolag som har kommit längst i att linjera sin affärsstrategi med en framåtlutad

klimatpolicy. I grafen nedan visas en sammanställning för fonderna, samt andelen av fonden uttryckt i portföljvikt som har antagit vetenskapligt baserade klimatmål.

Målen kan sättas utifrån en gradering – det vill säga mål som ligger i linje med en uppvärmning om 2 Celsius (2C), väl under 2 grader (<2C) samt den mest ambitiösa målsättningen som är i linje med 1,5 grader (1,5C). Målen sätts utifrån respektive bolags bransch, vilket gör att

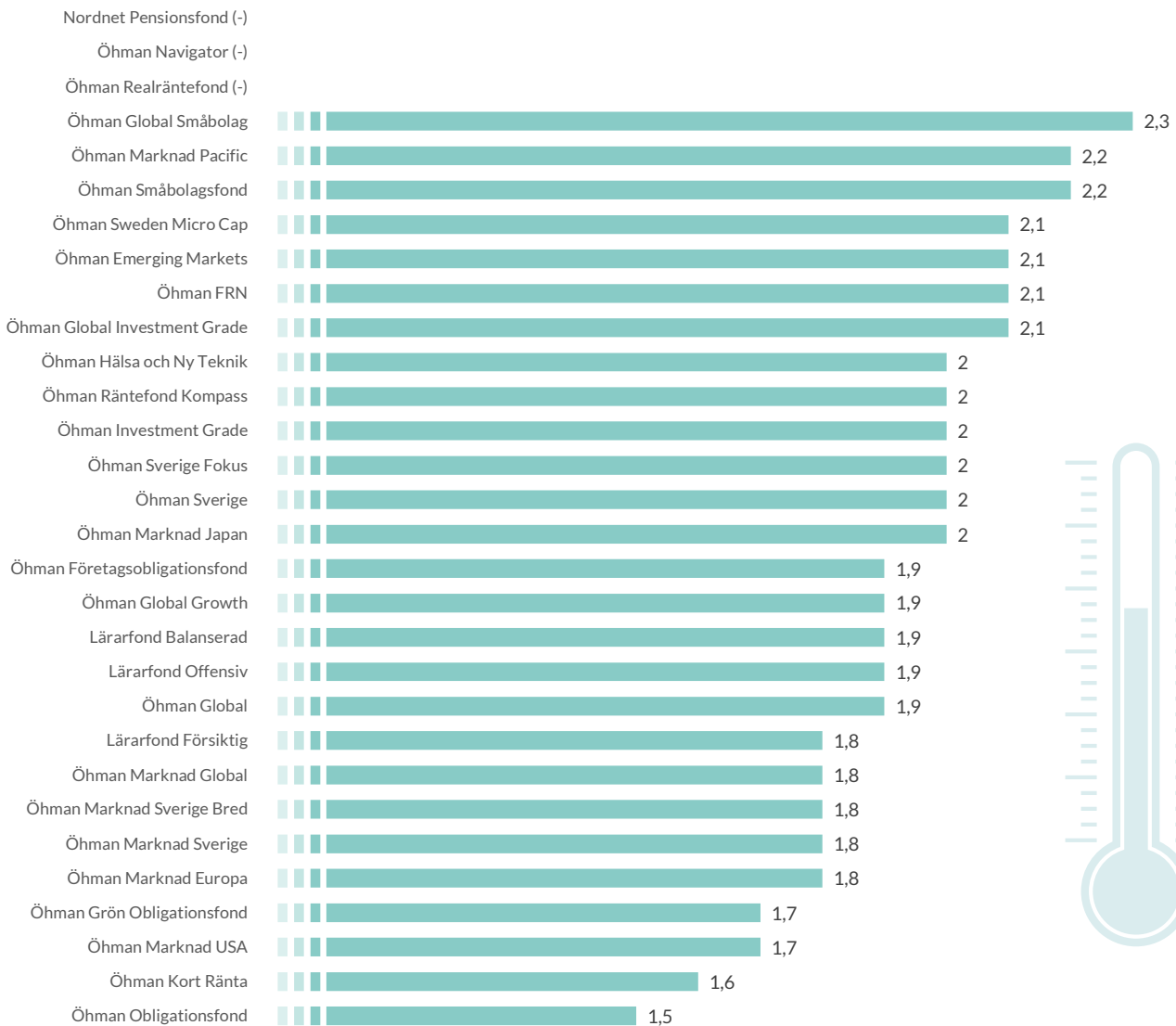
utsläppsminskningarna ser olika ut för exempelvis ett fastighetsbolag och ett gruvbolag. Sedan sommaren 2021 accepterar inte SBTi något annat mål än i linje med 1,5 grader. De bolag som inte har ett 1,5-gradersmål har fram till 2025 på sig att sätta ett sådant.

DIAGRAM PÅ FONDERNAS SBTI

Implied temperature rise (ITR)

Initialt har vi fokuserat på de av våra portföljbolag som står för störst utsläpp och som därmed har störst exponering mot omställningsrisker. För att på ett övergripande sätt kunna mäta huruvida våra portföljer ligger i linje med 1,5-gradersmålet har vi valt att rapportera fondernas implicita temperaturhöjning, Implied temperature rise, ITR*. Termometern nedan visar hur väl fonderna ligger i linje med de globala temperaturmålen.

*Vad är ITR? Implicit temperaturhöjning visar hur väl innehaven i en fond ligger i linje med Parisavtalets mål. Avtalets mål är att begränsa de globala temperaturhöjningarna till 1,5 grader Celsius jämfört med förindustriell nivå. En fond med värdet 1,9 har ett koldioxidöverskott som motsvarar 0,4 grader i global uppvärmning. Metoden tittar inte bara på nuvarande utsläpp, den tar också hänsyn till bolagens publicerade klimatmål och de åtgärder som bolagen vidtar för att minska utsläppen. Ett bolag utan plan att nå nettonoll-utsläpp åsätts ett högt värde medan ett bolag med en övergångsplan på plats kan nå ett värde i linje med 1,5 grader Celsius. Det är viktigt att följa värdena för bolag och fonder genom åren så att vi kan se vilka förbättringar som görs för att komma i nivå med uppvärmningsmålen. Ett värde ger en utgångspunkt som gör bolagens klimatarbete tydligt och gör att vi kan påverka bolag att förbättra sig, något vi följer upp över åren.

ANSVARSFULLA
INVESTERINGAR

20
23

Läs mer om vårt
hållbarhetsarbete på
ohmanfonder.se

Öhman Fonder